

Müstəqilliyimiz əbədidir, daimidir, dönməzdir!

20/21 (1378)

22 may - 4 iyun 2025-ci il

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

“MACARISTAN AZƏRBAYCANIN ETİBARLI STRATEJİ TƏRƏFDAŞIDIR”

Bu sözləri Prezident İlham Əliyev Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət başçıları Şurasının qeyri-rəsmi iclasında çıxışı zamanı söyləyib.

“Macaristan müstəqil siyasət aparan ölkədir və beynəlxalq nüfuzu daim artmaqdadır”, - deyən dövlətimizin başçısı əldə edilmiş bütün uğurlar münasibətilə Baş nazir Viktor Orbanı təbrik edib.

“MACARISTANIN ÜZLƏŞDİYİ İSTƏNİLƏN ÇƏTİNLİK ZAMANI PREZİDENT ƏLİYEV HƏMİŞƏ BİZİM YANIMIZDA OLUB”

“Biz bu gün Macaristanın köhnə dostunu görürük. Dost dar gündə tanınar və artıq 20 ildən çoxdur ki, Macaristanın

qarşılaşdığı istənilən sahədə - diplomatiyada, neft-qaz sənayesində və digər istiqamətdə üzləşdiyi istənilən çətinlik

zamanı hər zaman Prezident Əliyev bizim yanımızda olmuşdur”. Bu fikirləri Macaristanın Baş naziri Viktor Orban Prezident İlham Əliyevlə mətbuata bəyanatında səsləndirib. Türk Dövlətləri Təşkilatının Zirvə toplantısının tarixdə ilk dəfə olaraq Macarıstanda keçirildiyini söyləyən Baş nazir deyib: *“Biz bu təşkilata tam hüquqlu üzv deyilik, müşahidəçi ölkəyik. Ancaq istənilən şəkildə biz bu gün bu Zirvə toplantısına ev sahibliyi edirik”*.

MACARISTANLA ENERGETİKA SAHƏSİNDƏ UĞURLU ƏMƏKDAŞLIQ EDİRİK

“Energetika sahəsində uğurlu əməkdaşlıq edirik. Macarıstan şirkətləri Azərbaycanın əsas iki neft və qaz layihəsində pay sahibidir - “Azəri-Çıraq-Günəşli” və “Şahdəniz” yataqlarında. Gələn ilin əvvəlində növbəti kontrakt imza-

lanacaq”. Bu sözləri Prezident İlham Əliyev Macarıstanın Baş naziri Viktor Orbanla mətbuata bəyanatında söyləyib. *“Azərbaycanın quru neft yataqlarında Macarıstan şirkəti fəaliyyətə başlayacaq. Biz keçən ildən başlayaraq Ma-*

carıstanla təbii qazın ixracına başlamışdıq və mən bu gün qeyd etdim və Baş nazir burada qeyd etdi ki, Macarıstanın tələbatı olan səviyyədə biz qaz təminatı təşkil edə bilərik”, - deyən dövlətimizin başçısı əlavə edib.

DÖVLƏT BAŞÇILARININ QEYRİ-RƏSMİ ZİRVƏ GÖRÜŞÜNDƏ BƏYANNAMƏ İMZALANIB

Mayın 21-də Macarıstanın paytaxtı Budapeştdə keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) Dövlət başçıların qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə Bəyannamə imzalanıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev, Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarov, Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev və TDT-nin Baş katibi Kubançbek Ömürəliyev tərəfindən imzalanmış Bəyannamə 71 bənddən ibarətdir.

Türk xalqlarının tarix boyu dünya sivilizasiyasına mühüm töhfələrini, o cümlədən Avropa və Asiya üçün mədəni və siyasi cəhətdən formalaşmasında davamlı irsinin, Türk dövlətlərinin dünyada müasir siyasi, iqtisadi və sosial tərəqqiyə, o cümlədən regional və global sülh və təhlükəsizliyə təsir göstərməkdə mühüm rolunu vurğulayan dövlət başçıları TDT-nin təşkilatın institusional əsasını qoyan tarixi Naxçıvan Səzişinin prinsiplərinə, məqsədlərinə və ruhuna sarsılmaz sadiqliyini bir daha təsdiqləyiblər. Türk dövlətlərinin regionda və onun hüdudlarından kənarda rolunu artıran siyasi, iqtisadi,

ekoloji, sosial və mədəni nailiyyətləri təqdir edən prezidentlər “Türk Dünyası Xartiyası”nı türk xalqlarının ortaq mədəniyyətinin, adət-ənənələrinin, dilinin və tarixinin əsas ifadəsi və onların ortaq türk kimliyinin möhkəmləndirilməsi üçün birləşdirici çərçivə kimi tanıyıblar. Azərbaycanın 2024-cü ilin noyabrında BMT-nin İqlim Dəyişikliyi Konfransının 29-cu sessiyasına uğurlu ev sahibliyi, o cümlədən onun əsas nəticəsi olan Bakı İqlim Birliyi Paktı, eləcə də COP29 Sədrliyi çərçivəsində həyata keçirdiyi təşəbbüslər təqdir olunur. Region boyu yaşıl enerji dəhlizlərinin inkişafının vacibliyi qeyd edilir, yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi üzrə layihələrin həyata keçirilməsində irəliləyiş, Təşkilatın üzv dövlətlərinin hökumətləri arasında Sadələşdirilmiş Gömrük Dəhlizinin yaradılması haqqında Səzişin qüvvəyə minməsi alqışlanır. Bəyannamə Azərbaycan, qazax, qırğız, türk və özbək dillərində imzalanıb.

TÜRK İNVESTİSIYA FONDUNUN BU İL FƏALİYYƏTƏ BAŞLAMASI NƏZƏRDƏ TUTULUR

“Azərbaycan ümumilikdə təşkilatın üzv ölkələrinə 20 milyard ABŞ dollarından çox sərmayə qoymuşdur”. Bu barədə Prezident İlham Əliyev Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət başçı-

ları Şurasının qeyri-rəsmi iclasında çıxışı zamanı bildirib. Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, Türk İnvestisiya Fondunun rəsmi olaraq bu il fəaliyyətə başlaması nəzərdə tutulur.

“TÜRK DÖVLƏTLƏRİ İLƏ NƏQLİYYAT SAHƏSİNDƏ ƏMƏKDAŞLIĞIMIZ GÜCLƏNİR”

Bu sözləri Prezident İlham Əliyev Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət başçıları Şurasının qeyri-rəsmi iclasında çıxışı zamanı söyləyib.

Dövlətimizin başçısı, həmçinin vurğulayıb: *“Son illər ərzində Azərbaycanda nəqliyyat infrastrukturuna - avtomobil yollarına, dəniz*

limanına, gəmiqayırma zavoduna, hava nəqliyyatına böyük həcmdə sərmayələr qoyulmuşdur”.

“ORTA DƏHLİZİN RƏQƏMSALLAŞDIRILMASINA BÖYÜK ÖNƏM VERİRİK”

Bunu Prezident İlham Əliyev Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət başçıları Şurasının qeyri-rəsmi iclasında çıxışı zamanı deyib. *“Hazırda Xəzər dənizi liman-*

ları arasında nəqliyyat əməliyyatlarının və ticarətin sadələşdirilməsini nəzərdə tutan vahid rəqəmsal platformanın yaradılması layihəsi üzərində işlər davam etdirilir. Xəzər

dənizində 50-dən çox ticarət gəmisi olan Azərbaycan türk dövlətləri üçün önəmli tranzit xidmətləri göstərir”, - deyən dövlətimizin başçısı əlavə edib.

“AZƏRBAYCANIN 9-CU HAVA LİMANI YAXIN ZAMANLARDA İSTİFADƏYƏ VERİLƏCƏK”

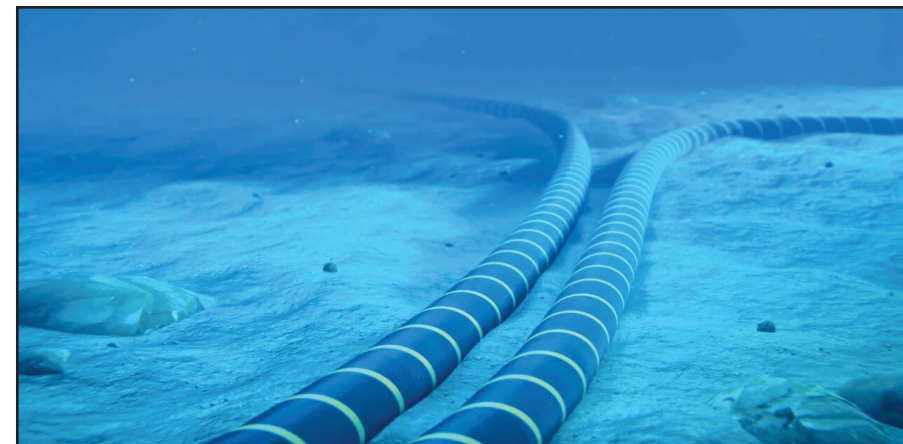
“Azərbaycanda 8 beynəlxalq hava limanı fəaliyyət göstərir. Sayca 9-cu hava limanı yaxın zamanlarda istifadəyə veriləcək”. Bu barədə Prezident İlham

Əliyev Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət başçıları Şurasının qeyri-rəsmi iclasında çıxışında bildirib. Dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, 9 beynəlxalq hava lima-

nından 3-ü Azərbaycanın erməni işğalından azad edilmiş ərazisindədir. Həmçinin 1,5 milyon ton yük qəbul etmə imkanı olan karqo terminalı inşa edilir.

“Xəzər dənizinin dibi ilə elektrik kabelinin çəkilməsi layihəsi Avropanın enerji təhlükəsizliyinə mühüm töhfə olacaq”

“Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistanın iştirakı ilə Xəzər dənizinin dibi ilə elektrik kabelinin çəkilməsi layihəsi Avropanın enerji təhlükəsizliyinə mühüm töhfə olacaq”. Trend-in xüsusi müxbirinin verdiyi məlumata görə, bunu Budapeştdə jurnalistlərə Macarıstanın Beynəlxalq Münasibətlər və Ticarət İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, iqtisadçı-ekspert, professor Laşlo Vasa bildirib. *“Xəzər dənizinin dibi ilə, əsasən, “yaşıl” enerji ilə işləyən elektrik stansiyalarından elektrik enerjisinin ötürülməsinə imkan verəcək sualtı kabelin çəkilməsi planlaşdırılır. Bu layihə təkcə Macarıstan və Mərkəzi Avropanın deyil, bütövlükdə Avropa qitəsinin enerji təhlükəsizliyinə mühüm töhfə verəcək”, - deyən o bildirib.*

L.Vasa qeyd edib ki, enerji sahəsində Azərbaycan Ukraynada müharibənin başlanmasından sonra Avropanın Rusiya enerji resurslarından asılılığını azaltmaq qərarı çərçivəsində Macarıstan üçün əsas alternativ qaz tədarükçüsünə çevrilib. Onun sözlərinə görə, iki ölkə arasındakı tərəfdaşlıq ənənəvi qaz və karbohidrogen ixracı modelindən kənara çıxır. Hazırda Azərbaycan tərəfindən Mərkəzi Avropaya “yaşıl” elektrik ener-

jişinin tədarükünü nəzərdə tutan, həqiqətən də, innovativ bir layihə həyata keçirilir. *“Bu, miqyasına və əhəmiyyətinə görə unikal bir təşəbbüsdür və bu təşəbbüsə yalnız Azərbaycan və Gürcüstan deyil, həmçinin, formalaşmaqda olan enerji sistemində qoşulmaqda maraqlı olan Özbəkistan və Qazaxıstan kimi ölkələr də cəlb olunub”, - deyən o yekunlaşdırıb.*

Ankarada Qərbi Azərbaycana qayıdış mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib

Mayın 21-də Türkiyənin Ankarada şəhərində Qərbi Azərbaycan İcmasının və "Azərbaycan-Türkiyə Evi" İctimai Birliyinin birgə təşkilatçılığı, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin, ADA Universitetinin və Beynəlxalq

Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin tərəfdaşlığı ilə "Qərbi Azərbaycana Qayıdış İnsan Hüquqlarının Aliliyinin Mühüm Şərti Kimi" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib. Konfransa Azərbaycan və Türkiyədən 250-dən çox iştirakçı qatılıb. Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin konfrans iştirakçılmasına müraciəti səsləndirilib. Müraciəti Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Ədalət Vəliyev oxuyub. Konfrans çıxışlarla davam edib.

Yevlax Pilot Aqroparkın rezidenti Dağıstanda zeytun bağı salacaq

İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin idarəçiliyində olan Yevlax Pilot Aqroparkın rezidenti "İsfa" MMC ilə Dağıstanın İxrac Dəstək

Mərkəzi arasında Əməkdaşlıq Memorandumu imzalanıb. İZİA-dan bildirilib ki, memorandumu "İsfa" MMC-nin direktoru Samir Xeyirbəyov və Dağıstanın İxrac Dəstək

Mərkəzinin rəhbəri Ruslan Abasquliyev imzalayıblar. Sənədə əsasən birinci mərhələdə "İsfa" MMC tərəfindən Dağıstanın Dərbənd rayonunda cari ilin payızında 100 hektarlıq ərazidə zeytun bağı salınacaq. Zeytun bağının salınmasında Yevlax Pilot Aqroparkda yetişdirilən ümumilikdə 165 min ədəd tingdən istifadə olunacaq. Həmçinin sözügedən bağın suvarma sisteminin qurulması da "İsfa" MMC tərəfindən həyata keçiriləcək. İkinci mərhələdə isə günlük istehsal gücü 100 ton olacaq zeytun yağı emalı zavodunun qurulması nəzərdə tutulur. Sözügedən sənədin ümumi dəyəri 7 milyon manata yaxındır.

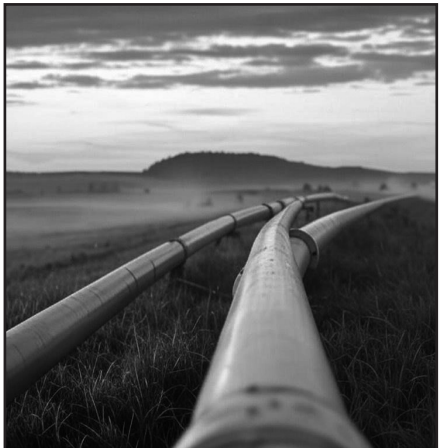
Xarici bazarlara tərəvəz ixracında 5,8 faiz artım qeydə alınıb

Azərbaycandan xarici bazarlara tərəvəz ixracında artım dinamika davam edir. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr və informasiya təminatı şöbəindən bildirilib ki, bu ilin ilk dörd ayı ərzində tərəvəz ixracında ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə

5,8 faiz artım qeydə alınıb. Yanvar-aprel aylarında xarici bazarlara 80,416,5 min ABŞ dolları dəyərində 71,466.1 ton tərəvəz məhsulları ixrac olunub. İxrac olunan məhsullar arasında pomidor, xiyar, kartof, soğan, sarımsaq, yerkökü və s. üstünlük təşkil edir.

Portuqaliya Azərbaycandan neft alışını 86%-dən çox artırıb

Bu ilin yanvar-aprel aylarında Azərbaycandan Portuqaliyaya 189,9 milyon ABŞ dolları dəyərində 354 min ton bitumlu süxurlardan alınmış xam neft və xam neft məhsulları ixrac olunub. Məlumatla görə, bu göstərici 2024-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə dəyər ifadəsində 72,5 milyon ABŞ dolları və ya 61,7%, həcm ifadəsində isə 163,9

min ton və ya 86,2% çoxdur. Dövr ərzində Portuqaliya Azərbaycanın ən çox neft ixrac etdiyi ölkələr sırasında 6-cı pillədə qərarlaşıb. Qeyd edək ki, 2025-ci ilin yanvar-aprel aylarında Azərbaycandan 17 ölkəyə 4,6 milyard ABŞ dolları dəyərində 8,2 milyon ton bitumlu süxurlardan alınmış xam neft və xam neft məhsulları ixrac edilib.

KOS subyektləri üzrə kredit standartlarında yumşalma müşahidə olunub

Bu ilin I rübü üzrə sorğu nəticələrinə əsasən, mikro və iri sahibkarlıq subyektlərinə verilən kreditlər üzrə standartlarda dəyişiklik olmasa da, kiçik və orta sahibkarlıq (KOS) subyektləri üzrə kredit standartlarında yumşalma müşahidə edilib. Azərbaycan Mərkəzi Bankından bildirilib ki, banklar

növbəti rübdə ümumi biznes kreditləri, o cümlədən, KOS subyektləri üzrə kredit standartlarında dəyişiklik olmayacağı, mikrosahibkarlıq subyektləri üzrə isə standartlarda yumşalma olacağı qənaətinə dəstəklənir. "Banklar biznes kreditləri üzrə standartlarda müşahidə olunan dəyişikliklərin,

əsasən, yuxarı riskli kreditlərə tətbiq olunan marja, kovenantlar və kreditlərin maya dəyərinin artımı formasında olduğunu qeyd ediblər. Sorğuda iştirak edən banklardan bilirlir ki, banklar növbəti rübdə ümumi ipoteka kreditləri, o cümlədən İKZF hesabına verilən kreditlər üzrə kredit standartlarında dəyi-

Ağdam Sənaye Parkı divar kağızlarını Özbəkistana ixrac edir

İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin (İZİA) idarəçiliyində olan Ağdam Sənaye Parkının rezidenti "Mister Decor" MMC tərəfindən Özbəkistana divar kağızlarının ixracına başlanılıb. Bu barədə İZİA-nın mətbuat katibi Elçin Kazımlı məlumat verib. O bildirib ki, sözügedən ölkəyə ilkin mərhələdə 1,36 milyon manatlıq məhsulun göndərilməsi nəzərdə tutulub: "Qeyd edək ki, "Mister Decor" MMC Ağdam Sənaye Parkının 1,6 hektar ərazisində divar kağızlarının istehsalını həyata keçirir. İnvestisiya həcmi 8 milyon manat olan müəssisə

Cənubi Qafqazda divar kağızlarının istehsalı üzrə ixtisaslaşmış ilk zavoddur. Müəssisə

il ərzində 2,1 milyon ədəd rullon divar kağızı istehsal etmək gücündədir".

Ötən il Azərbaycanda açılmış iş yerlərinin 90 faizdən çoxu özəl sektor tərəfindən yaradılıb

"Azərbaycanda sahibkarlığa dair qanunvericiliyin və inzibati prosedurların təkmilləşdirilməsi, regionlarda sahibkarlığın inkişafına dövlət dəstəyi mexanizmlərinin səmərəliliyinin artırılması, onların maarifləndirilməsi və işgüzar əlaqələrin inkişafı istiqamətində davam etdirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində özəl bölmənin Ümumi Daxili Məhsulda payı 83 faiz, məşğulluqda isə 78,6 faiz təşkil etmiş, ölkədə aktiv vergi ödəyicilərinin sayı 700 mindən çox olub. 2024-cü ildə Azərbaycanda açılmış iş yerlərinin 90 faizdən çoxu özəl sektor tərəfindən yaradılıb".

Bu sözləri Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyasının prezidenti Məmməd Musayev Bakıda keçirilən AQEM-in 10-cu Biznes Forumunda çıxışı zamanı deyib. O bildirib ki, ölkə üzrə sahibkarlıq subyektlərinin 99 faizi kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri

olaraq, onların əlavə dəyərin yaradılmasında, ixrac, məşğulluq və investisiyalarda payı ilədən ilə artmaqda davam edir: "Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyası olaraq, biz sahibkarlığın inkişafı, onların hüquq və mənafelərinin qorunmasını prioritetlərdən biri kimi görürük. Son illərdə xüsusilə qadın sahibkarlığının genişlənməsi, qadınların iqtisadi proseslərdə daha fəal iştirakı üçün real addımlar atılmışdır. Bu baxımdan, qadın sahibkarların təcrübəsinin paylaşılması, şəbəkələşməsi və dəstəklənməsi üçün AQEM kimi platformaların rolu damlalmazdır", - deyir Məmməd Musayev bildirib.

Çindən ilin sonunadək 600-dən çox blok-qatarın qəbulu gözlənilir

"2024-cü ildə ölkələrimiz arasında dəmir yolu nəqliyyatı ilə daşınan yüklərin həcmi 47% artaraq 612 min ton təşkil edib". Trend xəbər verir ki, bu barədə "Çin-Avropa (Sian) Dəmiryol Ekspresi"nin Qlobal Tərəfdaşlarının Forumunda "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədr müavini Arif Ağayev deyib. O qeyd edib ki, Çindən Azərbaycana göndərilən konteyner blok-qatarlarının sayı da

sürətlə artır. "2024-cü ildə ümumilikdə 287 blok-qatar, 2025-ci ilin ilk dörd ayında isə 73-ü tranzit, 92-si idxal rejimində olmaq-

la 165 blok-qatar artıq qəbul edilib. İlin sonunadək 600-dən çox blok-qatarın qəbulu gözlənilir. Bundan əlavə, 2024-cü il noyabrın 24-də Azərbaycandan Çinə ilk "Bakı-Sian" ixrac blok-qatarı yola salınıb. Bu günə kimi ümumi həcmi 10 min tona yaxın olan 6 blok-qatar yola salınıb. Bu rəqəmlər Orta Dəhlizin strateji əhəmiyyətini və potensialını bir daha təsdiqləyir", - deyir sədr müavini bildirib.

Bankların ipoteka portfeli üzrə artım tempi növbəti rüb də davam edəcək

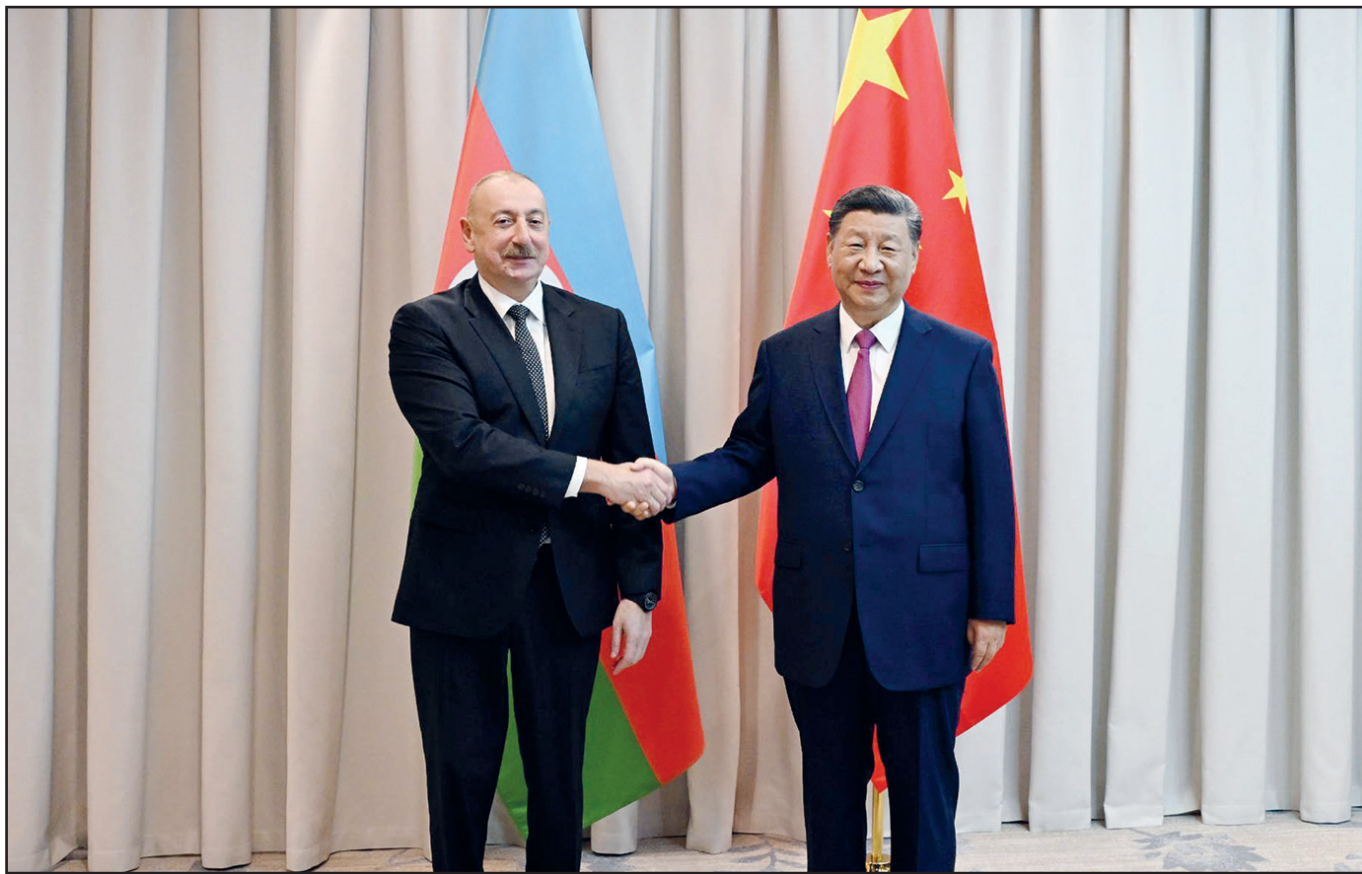
Bu ilin I rübü üzrə nəticələrinə əsasən, həm daxili ipoteka kreditləri, həm də İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu (İKZF) hesabına verilən kreditlər üzrə standartlarda nəzərəçarpan dəyişiklik müşahidə edilməyib. Azərbaycan Mərkəzi Bankından bilirlir ki, banklar növbəti rübdə ümumi ipoteka kreditləri, o cümlədən İKZF hesabına verilən kreditlər üzrə kredit standartlarında dəyi-

şiklik olmayacağını gözləyirlər: "Banklardan gələn sorğu nəticələrinə əsasən, 2025-ci ilin I rübündə ümumi ipoteka kreditləri üzrə tələbdə artım tendidi davam edib. Respondentlərin cavablarına görə, tələbdəki artım İKZF hesabına verilən ipoteka kreditləri üzrə müşahidə olunub. Cari ilin I rübündə tələbin artmasına təsir göstərən əsas faktor ilin əvvəlində İKZF tərəfindən ipoteka kreditləşmə-

si prosesinin davam etdirilməsi məqsədilə müvəkkil banklara ipoteka kreditlərinin, o cümlədən güzəştli ipoteka kreditlərinin verilməsi üçün limitlər ayrılmasıdır. Banklar növbəti rübdə İKZF hesabına verilən ipoteka kreditləri üzrə tələbdə artım trendinin davam edəcəyi, daxili ipoteka kreditlərində isə tələbdə dəyişiklik olmayacağı qənaətinə dəstəklənir". "Bankların sorğuda qeyd etdiyi cavablara görə, ipoteka kreditləri üzrə kredit standartlarına bankların maliyyələşmə dəyəri, inflyasiya və daşınmaz əmlak bazarı üzrə gözləntiləri sərtləşdirici təsir göstərən faktorlar olub. Bütövlükdə, sorğu nəticələrinə əsasən, bankların ipoteka portfeli üzrə artım tempinin növbəti rüb də davam edəcəyi gözlənilir", - məlumatda qeyd olunub.

22 may - 4 iyun 2025-ci il

Azərbaycan-Çin münasibətləri yeni mərhələdə: daha möhkəm dostluğa və daha güclü strateji tərəfdaşlığa doğru

(əvvəli ötən sayımızda)

Azərbaycan-Çin iqtisadi münasibətləri: 1,5 milyondan 3,7 milyard...

Azərbaycan dünyanın iqtisadi nəhənglərindən olan Çinlə iqtisadi əməkdaşlığa böyük önəm verir. Xüsusən Azərbaycan və Çin dövlət başçıları arasında siyasi iradəsi və dostluq münasibətləri, imzalanan sənədlər iqtisadi əlaqələrin sürətlə genişlənməsi üçün əlverişli zəmin yaradır.

1993-cü ildə ölkələrimiz arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi 1,5 milyon ABŞ dolları təşkil edib. Azərbaycan və Çin arasında ticarətin həcmi xüsusən son illər əhəmiyyətli dərəcədə böyüyüb. 2015-2024-cü illərdə bu əlaqələrin sürətlə inkişaf etməsi nəticəsində ticarət dövriyyəsinin həcmi 2015-ci ildə 561 milyon, 2024-cü ildə 3,744 milyard dollara çatıb. 2024-cü ilin statistikasına əsasən, Azərbaycanın xarici ticarətinin ümumi həcmi 7,9 faizi Çinin payına düşür. Əgər 2018-ci ildə Çin Azərbaycanın 6-cı ticarət tərəfdaşı idisə, indi 4-cü iri ticarət tərəfdaşıdır. Azərbaycanın ixracı əsasən xam neft və neft-kimya sənayesi məhsullarıdır, Çindən isə çox geniş çeşiddə məhsullar (elektro texnikadan ətriyyata qədər) idxal edirik.

Bu gün Çindən Azərbaycana yönələn investisiyaların həcmi 942 milyon, Azərbaycan sərmayələrinin Çinə yatırılan ümumi həcmi isə təqribən 2,1 milyard dollar təşkil edir. Hazırda respublikamızda Çin investisiyalı 375 şirkət qeydə alınıb, onlardan 298-i aktiv fəaliyyət göstərir. Onlar Azərbaycanın sənaye, energetika, maliyyə, bank, rabitə, İKT, kənd təsərrüfatı və qeyri-neft sektorunun müxtəlif sahələrində təmsil olunurlar. Çin şirkətləri Azərbaycan iqtisadiyyatının lokomotivi olan neft sektoruna da maraq göstərirlər. 2018-ci ildə SOCAR-la Çin Milli Neft Şirkətinin (CNPC) tərəmsəsi olan "BGP Inc." şirkəti arasında birgə müəssisənin yaradılmasına dair Təsis Müqaviləsi imzalanıb. BGP-nin əsas fəaliyyət sahələrinə quruda, keçid zonasında və dənizdə kəşfiyyat işlərinin aparılması, o cümlədən mürəkkəb əməliyyatlar aparmaqla seysmik məlumatların əldə edilməsi, emalı və interpretasiyası, seysmik avadanlıqların istehsalı və əlaqədar informasiya-kommunikasiya texnologiyaları (İKT) xidmətlərinin göstərilməsi daxildir. **Azərbaycana səfər edən Çin turistlərinin sayında da artım var. Çünki Azərbaycan Çin vətəndaşları üçün sadələşdirilmiş viza proseduru tətbiq edib.**

Hazırda Azərbaycanın Çinlə ticarət dövriyyəsində müsbət dinamika müşahidə olunur. Bununla belə ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi üçün potensial böyükdür və bu potensialın reallaşdırılması istiqamətində Azərbaycan tərəfindən ardıcıl tədbirlər görülür. Belə ki, ölkəmizin Çindəki səfirliyində ticarət nümayəndəsi fəaliyyət göstərir, eləcə də ötən dövrdə Çinin Pekin, Urumçi, Şanxay və Lucou şəhərlərində Azərbaycanın Ticarət və Şərab evləri açılıb, Honkonq, Quancou, Urumçi, Şanxay və Pekin şəhərlərinə ixrac missiyaları təşkil edilib. Ən əsası, indiyədək keçirilmiş biznes-forumlar, Azərbaycan şirkətlərinin Çində təşkil olunan beynəlxalq sərgilərdə fəal iştirakı, Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində birgə əməkdaşlıq, Azərbaycan-Çin Hökumətlərarası Ticarət-İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının fəaliyyəti, Asiya İnfrastruktur İnvestisiya

Bankı ilə icra olunan layihələr ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır. Çin tərəfindən həyata keçirilən idxala dəstək siyasəti də Azərbaycanın yüksək keyfiyyətli məhsullarının Çin bazarında təklif olunması üçün əlverişli şərait yaradır. Bu işdə davamlı nəticələr əldə etmək üçün yerli sahibkarlara dəstək mexanizmlərinin təkmilləşməsinin tətbiqi məqsəduyğun olardı.

Azərbaycan "yaşıl enerji"yə keçidi prioritet hədəflərindən biri elan edib. Son illər texnoloji inkişafda möhtəşəm nailiyyətlərə imza atan Çin şirkətləri ölkəmizin "yaşıl enerji" layihələrində iştirak edirlər. Bu sırada "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyasının inşasında Çinin "Dongfang" şirkətinin iştirakı, "Acwa Power" şirkətinin Azərbaycanda "yaşıl enerji" ilə bağlı inşa etdiyi stansiyanın texniki təminatında Çin şirkətlərinin rolunu qeyd etmək olar. Çinin məşhur "Huawei" şirkəti isə artıq işğaldan azad olunmuş Qarabağda "ağıllı kənd" və "ağıllı şəhər" layihələrinin icrasında yaxından iştirak edir, bərpa və yenidənqurma prosesinə öz layiqli töhfəsini verir.

"Bir kəmə, bir yol"

Çin-Azərbaycan münasibətlərinin inkişafı və yeni çalarlar əldə etməsində nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq böyük rol oynayır. Məlumdur ki, Azərbaycanın strateji imkanlarını artıran, ikitərəfli və çoxtərəfli əlaqələrin inkişafını şərtləndirən, yeni əməkdaşlıq platformalarının formalaşmasına zəmin yaradan amillərdən biri ölkəmizin regionun nəqliyyat, logistika mərkəzinə çevrilməsidir. Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, "Azərbaycan bölgədə nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması, müasir nəqliyyat infrastrukturunun formalaşması işində fəal rol oynayır. Həm "Şərq-Qərb", həm "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizləri Azərbaycandan keçir". Azərbaycanın Çinin "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünə dəstək verməsi, "Şərq-Qərb", Orta dəhliz layihələri çərçivəsində əməkdaşlıq iki ölkə arasındakı siyasi-iqtisadi əlaqələrin dərinləşməsində böyük rol oynayır. "Bir kəmə, bir yol" layihəsi 2013-cü ildə Çin rəhbəri Si Cinpin tərəfindən irəli sürülüb və məqsədi tarixi İpək yolunu yenidən canlandırmaq, həmçinin bu yolu keçdiyi ölkələrlə əməkdaşlıq sahələrini artırmaqdır. Layihə tarixi İpək yolundan ilhamlansa da, Çinin 1978-ci ildə tətbiq etdiyi islahatlar və açıqlıq siyasətinin davamı kimi də səciyyələndirilir. "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsü Avrasiyanın inkişafında yeni mərhələnin başlanğıcı da hesab edilir. Çünki ekspertlərin fikrincə, iqtisadi, ticari, maliyyə və digər sahələrdə xüsusi əhəmiyyəti ilə seçilən bu layihənin reallaşması qədim İpək yolu üzərində yeni dəyərlərin formalaşmasına dəstək verəcək, qloballaşmanın iqtisadiyyata mənfi təsirlərini azaldacaq, beynəlxalq səviyyədə yüklərin daşınmasına və beləliklə də milli gəlirlərin artmasına, regional inkişafa ciddi təkan verəcək. Layihə həm də ölkələr arasında ikitərəfli, üçtərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığı əhatə edəcək. Hazırda "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsü təxminən 100-dən artıq ölkə tərəfindən dəstəklənir. Azərbaycan bu təşəbbüsə ilk dəstək verən ölkələrdəndir.

Bu layihəyə bir neçə istiqamət daxildir ki, onlardan biri də Çindən başlayıb Mərkəzi Asiya ölkələrindən, Azərbaycan, Gürcüstan və Tür-

kiyədən keçməklə Cənubi Avropaya uzanır. Bu baxımdan Azərbaycanın həyata keçirdiyi nəqliyyat layihələri, o cümlədən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin istifadəyə verilməsi Çində böyük maraqla qarşılanır və təqdir olunur. 2019-cu ilin yanvar ayında Davosda Dünya İqtisadi Forumu çərçivəsində "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünün inkişaf etdirilməsi: Çinin trilyon dollarlıq baxışı" mövzusunda keçirilən sessiyada Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın "Şərq-Qərb" nəqliyyat dəhlizi təşəbbüsünün fəal üzvü olduğunu, ölkəmizin Çin hökumətinin "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü dəstəklədiyini bildirib. 2019-cu ilin aprel ayında Pekində keçirilən 2-ci "Bir kəmə, bir yol" Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumuna isə qeyd etdiyimiz kimi, Cənubi Qafqazdan yalnız Prezident İlham Əliyev dəvət almışdı. Fo-

rumdakı çıxışı zamanı Prezident Si Cinpinə dəvətə görə təşəkkür edən, həmçinin Çin Xalq Respublikasının yaradılmasının 70-ci ildönümü münasibətilə təbriklərini çatdıran Prezident İlham Əliyev ölkəmizin "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü dəstəklədiyini bəyan etdi: *"Azərbaycan lap əvvəldən Prezident Si Cinpin tərəfindən irəli sürülmüş "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü dəstəkləyib. Bu layihə yalnız nəqliyyat bağlılığını təmin etmir. O həmçinin müxtəlif ölkələr arasında əlaqələri gücləndirir, dialoq və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi işinə xidmət edir və beynəlxalq ticarət üçün yeni imkanlar yaradır".*

(davamı gələn sayımızda)

Ziyad SƏMƏDZADƏ,
akademik

Azərbaycan Respublikasının
Auditorlar Palatası

Qalqımızı

28
May

MÜSTƏQİLLİK
GÜNÜ

münasibətilə ürəkdən
TƏBRİK EDİR!

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci ilin 14 aprel tarixində təsdiq edilmiş 2025-ci il 7 mart tarixli 150-VIIQD nömrəli Fərmanı ilə “Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında” Qanununa edilən mühüm dəyişikliklər ölkədə şəffaflığın və hesabatlılığın gücləndirilməsi istiqamətində növbəti mühüm addım kimi qiymətləndirilir. Qanuna edilmiş bu dəyişikliklər və onların auditor fəaliyyəti sahəsində yaratdığı hüquqi və metodoloji yeniliklər milli audit sisteminin təkmilləşdirilməsi, maliyyə hesabatlarının şəffaflığının artırılması və audit xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində həyata keçirilən kompleks və strateji islahatlar kontekstində mühüm əhəmiyyət kəsb edir. **Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası yeni dövrün çağırışlarının auditor fəaliyyətinə təsirini diqqətlə təhlil edərək, 2025-ci il üzrə İş Planının 1.2-ci “Auditor fəaliyyəti ilə əlaqədar təlimatlar, tövsiyələr, metodik vəsait və şəhrlərin hazırlanması” bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə praktiki və hüquqi dəstək tədbirlərini həyata keçirməyə başlamışdır.** Belə ki, Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının Auditin hüquqi tənzimlənməsi və cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə idarəsinin rəisi Elnur İbrahimov və idarənin baş mütəxəssisləri tərəfindən müntəzəm olaraq, Qanunvericiliyə dəyişikliklərin izahını və tətbiq mexanizmlərini əhatə edən şərh hazırlanır. Korrupsiya haqqında Qanuna dair sonuncu şərh auditor fəaliyyətində praktiki yönümlü qərarların qəbulunda və qeyri-müəyyənliklərin qarşısını almaqda mühüm rol oynayacaq. Şərhə edilmiş şərh auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar üçün normativ-hüquqi bazanın dəqiq anlaşılıb tətbiq edilməsini təmin edir. Şərhə dəyişikliklərin auditorların hesabatlarında necə əks olunmalı olduğu, müvafiq risklərin qiymətləndirilməsi və müştəri uyğunluğu tədbirlərində hansı əlavə tədbirlərin görülməli olduğu kimi vacib məqamlar da ətraflı şəkildə izah olunmuşdur. 2025-ci ilin 07 may tarixində bu dəyişikliklərin tətbiqinə dair auditor təşkilatları, sərbəst auditorlar və Auditorlar Palatasının əməkdaşları üçün onlayn qaydada təqdimat keçirilmişdir. Bu təqdimat auditor xidməti göstərən şəxslərin, yeni hüquqi tələbləri düzgün və effektiv şəkildə mənimsəmələri, anti-korrupsiya risklərinin qiymətləndirilməsi sahəsində bilik və bacarıqlarını artırmaqları, Beynəlxalq Audit Standartlarının (BAS) tələblərinə uyğun şəkildə şəffaf hesabatların hazırlanması bacarıqlarını möhkəmləndirmələri və müştərilərlə işləyərkən potensial hüquqi riskləri vaxtında aşkarlayıb idarə etmələri kimi sahələrdə inkişaflarını təmin edəcəkdir. Eyni zamanda təqdimat zamanı praktiki nümunələr və interaktiv müzakirələr vasitəsilə auditorların yeni dəyişiklikləri gündəlik fəaliyyətlərində necə tətbiq edə biləcəkləri üzərində xüsusi dayanılmışdır.

Korrupsiyaya qarşı mübarizədə auditorların rolu: yeniliklər və gözləntilər

Bu təşəbbüs auditorların həm peşəkar inkişafına təkan verəcək, həm də ölkədə maliyyə şəffaflığının və korrupsiyaya qarşı mübarizə tədbirlərinin gücləndirilməsində onların rolunu artıracaqdır. Qanunvericiliyə edilən dəyişikliklərə tez və effektiv reaksiya verilməsi Auditorlar Palatasının operativ və strateji yanaşmasının göstəricisidir. Ümumilikdə isə bu təşəbbüs auditorlar üçün yalnız hüquqi uyğunluq məsələsi deyil, həm də peşəkar etika, ictimai etimad və məsuliyyətlik baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır. Auditorlar Palatası bu addımı ilə sübut edir ki, peşənin inkişafı yalnız texniki biliklərlə deyil, eyni zamanda hüquqi və etik çərçivələrin dərinlən mənimsənilməsi ilə mümkündür. Məhz bu kontekstdə Auditorlar Palatası tərəfindən Beynəlxalq Mühəsiblər Federasiyasının rəsmi icazəsi əsasında Azərbaycan dilinə tərcümə edilərək nəşr olunan “Peşəkar Mühəsiblərin Beynəlxalq Etika Məcəlləsi” (Beynəlxalq Müstəqillik Standartları ilə birlikdə) xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu məcəllə, peşəkar mühəsiblərin və auditorların fəaliyyətində tətbiq olunmalı olan əsas etik prinsipləri - dürüstlük, obyektivlik, peşəkar səriştə, məxfilik və məsuliyyətli davranış - sistemli şəkildə təqdim etməklə, peşəkar davranış standartlarını müəyyən edir. Etika məcəlləsi və qanunvericilik dəyişiklikləri birgə şəkildə auditorların gündəlik fəaliyyətində ciddi strukturlaşdırma aparmağa imkan yaradır. **Bundan əlavə, “Korrupsiyaya qarşı mübarizə” ilə bağlı qanunvericilikdə edilən dəyişikliklərin təsnifatı, onların əhatə dairəsi və məqsədinə görə üç əsas qrupa ayrılıla bilər: struktur dəyişikliklər, məzmun dəyişiklikləri və prosedur dəyişiklikləri. Struktur dəyişikliklərinə, adətən, korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə məşğul olan dövlət orqanlarının qurulşunda edilən dəyişikliklər daxildir. Bu cür dəyişikliklər, qanunların daha effektiv tətbiq olunmasını təmin etmək, müvafiq orqanlar arasında əlaqələri gücləndirmək və dəqiqliklə iş bölgüsünü müəyyən etmək məqsədini güdür.** Məzmun dəyişiklikləri isə birbaşa qanunların müddəalarının yenidən nəzərdən keçirilməsini, əlavə olunmasını və ya qıxılmasını əhatə edir. Bu dəyişikliklər, korrupsiya ilə mübarizənin hüquqi bazasının gücləndirilməsi, yeni növ korrupsiya cinayətlərinin tanınması və cəzaların sərtləşdirilməsi sahəsində önəmli rol oynayır. Prosedur dəyişiklikləri qanunvericiliyin tətbiq olunması zamanı qarşıya çıx biləcək çətinliklərin aradan qaldırılması, müvafiq prosedurların sadələşdirilməsi və effektivliyin artırılması məqsədini güdür. Bu səbəbdən dəyişikliklərin təsnifatı yalnız qanunvericiliyin özünü deyil, onun icrasını həyata keçirən strukturların fəaliyyətini də nəzərə alır. Dəyişikliklərin

bu cür təsnifatı, onların təsirini daha aydın başa düşməyə və müvafiq olaraq, korrupsiyaya qarşı mübarizəni daha sistemativ və məqsədyönlü həyata keçirməyə imkan tanır. Fikrimizcə, qanunvericiliyə daxil edilmiş yeni müddəalar auditorların hesabatlarının etibarlılığını artırmaqla, mühəsibətliq sisteminin gücləndirilməsinə kömək edir. Nəticədə, “Korrupsiyaya qarşı mübarizə” qanunvericiliyinə edilmiş dəyişikliklər yalnız hüquqi prinsiplərin möhkəmləndirilməsi ilə yanaşı, həm də auditorların funksiyalarının genişləndirilməsi ilə auditor xidmətinin əsasını təşkil edir, bu da müstəqil nəzarət sisteminin daha effektiv fəaliyyətini təmin edir. Məlumdur ki, auditor xidməti, maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti sahəsində hesabət göstəricilərinin dürüstlüyünün təsdiq edilməsi məqsədilə həyata keçirilən müstəqil və obyektiv qiymətləndirmə prosedridir. **“Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda edilən bu dəyişikliklər, xüsusilə qanunun tələblərinə əməl edən qurumlar və orqanlar üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bu dəyişikliklər, korrupsiya ilə mübarizənin daha effektiv həyata keçirilməsi məqsədini güdür və təşkilatların idarə edilməsində şəffaflığı artırmağı hədəfləyir.** Bundan əlavə, yeni dəyişikliklərə görə, orqanların (qurumların) rəhbərləri korrupsiya risklərinin idarə edilməsi üçün səlahiyyətli strukturlar təyin etməli və bu riskləri analiz edərək tədbirlər görməlidirlər. Auditorlar bu prosesi nəzarət və təhlil etmək məcburiyyətindədirlər, çünki korrupsiya risklərinin təhlili və qiymətləndirilməsi nəticələrini yoxlamaqların vəzifələrindən biridir. Bu, xidməti göstərən şəxslərin fəaliyyətinə birbaşa təsir edir, çünki onlar həmin tədbirlərin düzgün icra olunmasını yoxlayaraq, korrupsiya riski yaranan halları müəyyən edə bilərlər. Dəyişikliklərlə orqanlar və qurumlar, korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmalaraın aradaşdırılması və məlumatların idarə edilməsi barədə daha dəqiq mexanizmlər müəyyən edirlər. Auditorlar bu məlumatların düzgün idarə olunmasını və hər hansı bir hüquqpozmanın təsirlərini analiz edərək, uyğun maliyyə və inzibati tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etməlidirlər. Bu, auditorların işini asanlaşdırır və ya çətinləşdirən bir amil ola bilər, çünki onlar yalnız uyğunsuzluqları yoxlamaqla kifayətlənməyəcək, həm də hüquqi və etik standartlara uyğunluğu təhlil edəcəklər. Dəyişikliklərə əsasən, korrupsiya ilə əlaqədar şikayətlərin düzgün şəkildə qəbul edilməsi və təhlil olunması tələb olunur. Auditorlar bu şikayətlərin düzgün müzakirə olunduğunu, tədbirlərin yerinə yetirildiyini və hər hansı bir kor-

rupsiya halları barədə məlumat verən şəxslərin hüquqlarının qorunduğunu yoxlamaq məcburiyyətində olacaqlar. Bu, onların işində hüquqi və etik məsuliyyət daşıyacaq, həmçinin korrupsiyaya qarşı daha effektiv nəzarəti təmin edəcək. Korrupsiya riski və tədbirlər barədə məlumatların ictimaiyyətə açıqlanması tələb edilir. Auditorlar bu açıqlamanın şəffaf və doğru olub-olmadığını qiymətləndirəcək və məlumatların düzgünlüyünü yoxlayacaq. Bu cür açıqlamalar orqanlar (qurumlar) üçün ictimai məsuliyyət yaradır və auditorların fəaliyyətlərini düzgün izləmək və şəffaflığı təmin etmək üçün əsas rol oynayır. Korrupsiya risklərinin təhlili, qiymətləndirilməsi və buna uyğun olaraq tədbirlərin hazırlanması hər il həyata keçiriləcək. Auditorlar bu təhlil proseslərini izləyərək, korrupsiya riski yaranan halların vaxtında aşkarlanmasına və tədbirlərin yerinə yetirilməsinə nəzarət edəcəklər. Bu, həmçinin onların audit proseslərinə daxil olacaq yeni məlumat və metodologiyaları tətbiq etməyi tələb edir. **Dəyişikliklərə əsasən, korrupsiya riski ilə bağlı tədbirlər, hər il müəyyən ediləcək və bunlar Komissiyaya təqdim ediləcək. Auditorlar bu tədbirlərin icrasını yoxlayaraq, müəyyən edilən hədəflərə uyğunluğunu və icrasının şəffaflığını qiymətləndirəcəklər. Auditorların bu məlumatları təhlil etmələri və onların nəticələrini doğru qiymətləndirmələri vacib olacaq.** Bu dəyişikliklər auditorların işini daha çətin və eyni zamanda daha vacib edəcək. Onlar yalnız hesabət göstəricilərinin düzgünlüyünü yoxlamaqla kifayətlənməyəcək, həm də korrupsiya risklərinin idarə edilməsi, məlumatların düzgünlüyü və şəffaflığı təmin etmək kimi əlavə məsuliyyətlər daşıyacaq. Bu, auditorların rolunu maliyyə yoxlamasından daha geniş sahəyə cəkməkdədir, eyni zamanda onları hüquqi və etik məsuliyyətlərlə üzləşdirir. Beləliklə, auditorların üzərinə düşən məsuliyyət daha da artır. Onlar yalnız rəqəmlərlə işləyən texniki mütəxəssislər deyil, həm də ictimai maraqları qoruyan, hüquqi və etik çərçivəyə əsaslanan qərarlar verən peşə sahibləridirlər. Auditorlar Palatasının bu sahədə atdığı ardıcıl addımlar, ölkədə etibarlı audit sisteminin qurulmasına və maliyyə şəffaflığının yüksəldilməsinə mühüm töhfə verir. Növbəti addım olaraq isə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən 2025-ci ilin 11 fevral tarixində imzalanmış 477 nömrəli Sərəncamı əsasında “Azərbaycan Respublikasında 2025-ci ilin ‘Konstitusiya və Suverenlik İli’ elan edilməsi ilə bağlı” Tədbirlər Planına uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Monitorinq Xidməti və Auditorlar Palatasının birgə təşkilatçılığı ilə 2025-ci il 23-24 may tarixlərində

Nigar ALXASZADƏ, Auditin hüquqi tənzimlənməsi və cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə idarəsinin baş mütəxəssisi

“Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizədə nəzarət orqanlarının rolu, vəzifələri və məsuliyyəti” mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans keçiriləcəkdir. Konfransda Azərbaycanın müvafiq dövlət qurumlarının rəhbərləri ilə yanaşı, İsrail, Pakistan və Latviya kimi xarici ölkələrin audit və mühəsibətliq sahəsində fəaliyyət göstərən aparıcı qurumlarının nümayəndələrinin, eləcə də “Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə (ƏL/TMM) üzrə ixtisaslaşmış beynəlxalq ekspertlərin iştirakı nəzərdə tutulur. Konfransın əsas məqsədi beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi, milli nəzarət mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi və yeni dövrün çağırışlarına uyğun olaraq hüquqi, institusional və peşəkar yanaşmaların gücləndirilməsidir. Konfransın ikinci günü – 2025-ci il 24 may tarixində ƏL/TMM sahəsində təcrübə mübadiləsinin aparılması məqsədilə xarici ekspertlər, ölkəmizin nəzarət orqanlarının nümayəndələri, həmçinin auditorlar və mühəsiblər arasında tematik sessiyalar və panel müzakirələr keçiriləcəkdir. Bu elmi-praktik mübadilə formatı vasitəsilə konfrans iştirakçıları normativ-hüquqi mexanizmlər, risk əsaslı yanaşmalar, hesabatlılıq və monitorinq sistemlərinin tətbiqi, həmçinin peşəkar əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə etmək imkanı əldə edəcəklər. Bu konfransın keçirilməsi, həmçinin milli qanunvericiliyin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması və maliyyə şəffaflığının artırılması istiqamətində mühüm addım olmaqla yanaşı, dövlət və özəl sektor arasında institusional əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə də töhfə verəcəkdir.

Əlcəzairdə İslam İnkişaf Bankının Qlobal Forumu keçirilib

Əlcəzairdə İslam İnkişaf Bankının İslam maliyyəsi üzrə 19-cu qlobal forumu öz işinə başlayıb. Forum “İslam maliyyələşməsinə rəqəmsal keçid və maliyyə inklüzivəsi” şüarı altında keçirilir. Trend-in xüsusi müxbiri xəbər verir ki, tədbir İslam İnkişaf Bankının İllik Toplantısı çərçivəsində təşkil olunub.

Forum islam maliyyələşməsinin əsas inkişaf istiqamətlərinə həsr olunub. Əsas diqqət rəqəmsal islam maliyyə alətlərindən istifadə etməklə kiçik və orta biznesə, elektron ticarətə dəstək məqsədilə poçt xidmətlərinin imkanlarının genişləndirilməsinə yönəlib. Bununla yanaşı, infrastruktur layihələri və dayanıqlı inkişaf

layihələri üçün maliyyə cəlb edilməsində sukuk kimi partisiipativ islam maliyyə alətlərinin tətbiq potensialı da nəzərdən keçirilir. Milli kapital bazarlarının möhkəmləndirilməsi, habelə maliyyə bazarında likvidliyin artırılması məqsədilə milli valyutada sukukun təşviqi üzrə tədbirlər müzakirə olunub.

Sukuk Mərkəzi Asiyada xarici investisiyaların cəlb olunmasında mühüm rol oynaya bilər

“Sukuk və ya şəirət normalarına uyğun istiqrazlar Mərkəzi Asiyanın imkanlarında maraqlı olan xarici investorların cəlb olunmasında mühüm rol oynaya bilər”. Bu barədə Avrasiya İnkişaf Bankı (AAİB), İslam Bankı İnstitutu (İsDBI) və London Fond Birjası Qrupunun (LSEG) İslam İnkişaf Bankının Əlcəza-

irdə keçirilən İllik Toplantısı çərçivəsində təqdim olunan birgə hesabatında bildirilir. **“Regionda sukuk bazasının inkişafı üçün əlverişli şərait yaradılmalıdır. Bu, kapital bazarlarının tənzimlənməsi və vergitutma rejimlərinin uyğunlaşdırılmasını, dövlət sukuklarının buraxılmasını bənçmark kimi istifadəni və Mərkəzi Asiyada korporativ**

sukuk bazasının formalaşdırılmasını əhatə etməlidir”, - deyə hesabatda deyilir. Müəlliflər qeyd edirlər ki, əvvəl başlanmış təşəbbüslərin həyata keçirilməsi ilə paralel olaraq, yaxın 5-10 il ərzində Mərkəzi Asiya ölkələri öz yeni formalaşmaqda olan İslam maliyyə ekosisteminin əsaslarını möhkəmləndirməyə nail olmalıdırlar.

İdxal artıb, xarici ticarət saldosu azalıb

2025-ci ilin ilk 4 ayı ərzində (yanvar-aprel) Azərbaycanın xarici ticarət əməliyyatlarının həcmi 16 milyard 917 milyon 622 min dollar təşkil edib. Marja.az Dövlət Gömrük Komitəsinə istinadən xəbər verir ki, o cümlədən, ixrac əməliyyatları üzrə 8 milyard 784 milyon 707 min dollar, idxal əməliyyatları üzrə 8 milyard 132 milyon 915 min dollar məb-

ləğində ticarət qeydə alınıb. Cari ilin ilk 4 ayı üzrə saldo müsbət 651 milyon 792 min dollar təşkil edib. Xatırladaq ki, 2024-cü ilin ilk 4 ayı ərzində Azərbaycanın xarici icarət əməliyyatlarının həcmi 13 milyard 633 milyon 365 min dollar, o cümlədən, ixrac 8 milyard 168 milyon 592 min dollar, idxal 5 milyard 464 milyon 773 min dollar, müs-

bət saldo 2 milyard 703 milyon 819 min dollar olmuşdu.

“Regional inkişaf üçün rəqəmsal və dayanıqlı iqtisadi gələcək qura bilərik”

“Biz regional inkişaf üçün yeni imkanların qapılarını açmağa və daha inklüziv, rəqəmsal və dayanıqlı iqtisadi gələcək qura bilərik”. Bunu Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin (AQEM) Baş katibi Kayrat Sarıbay Bakıda keçirilən AQEM-in 10-cu

Biznes Forumunda çıxışı zamanı deyib. **“Bugünkü forum, ideyalarımızı paylaşmaq, birbaşa əlaqələr qurmaq və əməkdaşlıq üçün yeni sahələri araşdırmaq baxımından əla fürsətdir. Ümid edirəm ki, bu gün keçirilən müzakirələr samərəli olacaq və AQEM-in geniş regionu boyun-**

ca bizneslərə və icmalara real fayda gətirəcək tərəfdaşlıqlara yol açacaq”, - o bildirib.

22 may - 4 iyun 2025-ci il

Azərbaycanın keçmiş təhsil naziri, Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun direktoru Misir Mərdanov "AzPolitika"-ya geniş müsahibəsində elm və təhsil sahəsində mövcud problemlər, onlardan çıxış yolları, nazir işlədiyi dövrdə baş verən olaylar və hazırda çalışdığı sahədə qarşılaşdığı çətinliklər, eləcə də digər aktual mövzularla bağlı sualları cavablandırır.

Müsahibənin birinci hissəsini oxucularımıza təqdim edirik:

- Misir müəllim, müsahibə üçün təşəkkür edirik. Əvvəlcə rəhbərlik etdiyiniz Riyaziyyat və Mexanika İnstitutu haqqında sualımız var. Bu qurumun fəaliyyətində hansı yeniliklər və töhfələr olub?

- Riyaziyyat və Mexanika İnstitutu Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası ilə yaşıddır desək, yanlışdır. Ölkəmizdə müasir riyazi tədqiqatlarla məşğul olan ilk akademik riyaziyyat özəyi 1942-ci ilin aprel ayında SSRİ Elmlər Akademiyasının Azərbaycan filialının Fizika sektorunda təşkil edilmişdi. 1940-cı ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək, Tiflisdən Bakıya gəlmiş Zəhid Xəlilov onun yeganə riyaziyyatçı əməkdaşı olub. 1943-cü ildə SSRİ Elmlər Akademiyasının Azərbaycan filialının nəzdində müstəqil Riyaziyyat sektorunun yaradılması ilə riyaziyyat sahəsində elmi tədqiqat işlərinin aparılması istiqamətində daha mütəşəkkil və məqsədyönlü tədqiqatlara başlanılıb. 1945-ci ilin oktyabr ayında Fizika və Riyaziyyat sektorlarının bazasında Fizika və Riyaziyyat İnstitutu yaradıldı. Bu instituta 1945-1950-ci illərdə Həbibulla Əmirxanov, 1950-1957-ci illərdə isə Zəhid Xəlilov rəhbərlik edib. İnstitut 1959-cu ildə müstəqil qurum kimi fəaliyyətə başlayıb. Ölkəmizdə müasir riyaziyyat elminin əsası Zəhid Xəlilov, İbrahim İbrahimov və Əsrəf Hüseynov tərəfindən qoyulub. Allah hər üçünə rəhmət eləsin. Bu sırada professor Maqşud Cavadovun adını da xüsusi qeyd etmək lazımdır. O, 1930-40-cı illərdə Azərbaycanın riyaziyyat elminin və təhsilinin əsası qoyanlardan biridir. Universitetdə bizə dərs deyib, böyük alim, elm və təhsil təşkilatçısı, yüksək səviyyəli müəllim idi. Əsrəf Hüseynov isə biz tələbə olarkən Universitetin Mexanika-riyaziyyat fakültəsinin dekanı idi. Əsrəf Hüseynov və İbrahim İbrahimovun böyük sovet alimləri Keldiş, Bernşteyn, Kolmoqorov, Tixonov və başqaları ilə sıx əlaqələri var idi. Zəhid Xəlilov elmi fəaliyyətinə Gürcüstanda başlayıb və orada akademik Musxelişvilinin rəhbərliyi ilə elmi tədqiqatlara başlayıb. Sonradan Bakıya gəlib Universitetdə

“BU MAAŞLA HEÇ BİR ALİM AİLƏ DOLANDIRA BİLMƏZ”

kafedra müdiri vəzifəsində işləmişdi. - Sizin rəhbərliyiniz dövründə İnstitutun fəaliyyətində hansı yeniliklər olub?

- 2013-cü ilin bir may tarixindən instituta rəhbərlik edirəm. Artıq 12 il keçir. Ondan əvvəl 15 il təhsil naziri olmuşam, daha əvvəl isə nazir müavini, Universitetin rektoru və prorektoru vəzifələrində çalışmışam. Bu vəzifələr insanın ciddi elmi tədqiqatla məşğul olmasına xeyli mane olur. Amma həmin dövrdə vaxtaşırı elmi məqalələrım, kitablarım dərc olunub. Yeni iş yerinə uyğunlaşmaq o qədər də çətin olmadı. Ona görə ki, burada çalışanların əksəriyyətini əvvəldən tanıyırdım, bəziləri mənim tələbələrim, bəziləri isə müəllim yoldaşlarım idi. Onu da qeyd edirəm ki, müstəqilliyin ilk illərində digər müəssisələrdə olduğu kimi, burada da institut əməkdaşlarının iş intizamı pozulmuşdu. Bu baxımdan onların vaxtılı-vaxtında işə gəlmələri və verilən tapşırıqlara məsuliyyətlə yanaşmaları istiqamətində müəyyən addımlar atdım. Açıqımı deyim ki, ilk aylarda institut əməkdaşlarının bəziləri mənim hər gün səhər tezdən işə gəlib və axşama qədər işdə oturmağıma qəribə baxırdılar, çünki belə rejimdə işləməyə alışmamışdılar. Amma mən hesab edirəm ki, dövlət məni bu vəzifəyə təyin edibse, bu işə məsuliyyətlə yanaşmalıyam.

İlk addımlarımdan biri institutda çap olunan jurnallarla bağlı oldu. Mən gələndə institutda üç jurnal nəşr olunurdu - "Elmi Əsərlər", "Azərbaycan Riyaziyyat Jurnalı", Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Fizika-Texnika və Riyaziyyat elmləri seriyasının "Xəbərlər" jurnalları. Hər üçünün baş redaktoru bir nəfər idi. Qısa müddətdən sonra İnstitutun "Elmi Əsərlər" jurnalının baş redaktoru özüm oldum, digər jurnallara isə yeni redaktorlar təyin etdim. Sonra məlum oldu ki, bu jurnallara təqdim olunan məqalələr mütəxəssis tərəfindən elmi resenziyadan keçirilmədən dərc olunurmuş. Vaxtımı çox alsam da, nüfuzlu elmi jurnalların hazırlanması qaydaları ilə yaxından tanış oldum. Məlum oldu ki, jurnala təqdim olunan hər bir məqaləyə ən azı iki mütəxəssis tərəfindən rəy verilməli, sonra isə redaksiya heyətində müzakirə olunaraq nəşr edilməlidir. Biz bu prosesi sistemli şəkildə tətbiq etməyə başladım. Nəticədə, bir neçə il keç-

dikdən sonra hər üç jurnal "Scopus" kimi nüfuzlu beynəlxalq elmmetrik bazaya daxil oldu. Bu, bizim ilk ciddi uğurumuz idi. Müəyyən müddətdən sonra həmin jurnalların ikisi daha yüksək elmmetrik bazaya - Web of science bazasına daxil oldu. Diqqət yetirdiyim ikinci sahə institutun nəzdində fəaliyyət göstərən dissertasiya şurası ilə bağlı oldu. Burada çox ciddi problemlərlə qarşılaşdım. Əsas problem ondan ibarət idi ki, elmi rəhbərlər, dissertasiya işlərinə rəy yazanlar və həтта rəsmi opponentlər bu vacib məsələyə məsuliyyətsiz yanaşırdılar. Əsas çətinlik ondan ibarət idi ki, insanlar bir-birini tanıyır və əsassız güzəştlər, "yaxşılıq" etmək istəyirdilər. Nəticədə sədri olduğum müdafiə şurasından keçən işlərin içərisindən bir neçəsi Ali Atestasiya Komissiyası (AAK) tərəfindən geri qaytarılırdı. Müəyyən müddət keçəndən sonra qərara gəldim ki, müdafiəyə təqdim olunmuş hər bir işi gizli rəyə göndərim. Gizli rəydən müsbət cavab aldıqdan sonra digər prosedurları davam etdirim. Son bir ildə müdafiə üçün altı iş təqdim olunub, onların hər birinə mənfəi rəy gəldiyinə görə müdafiə prosesi dayandırıldı. Bu sahədə çətinliklərdən biri də rəyçilərə ödəniş edilməməsi və obyektiv rəyçilərin az olması ilə bağlıdır.

- Bu, obyektiv yanaşmadır?

- Bəli, düşünürəm ki, indiki halda bu, ən obyektiv yanaşmadır. Riyaziyyat üzrə dissertasiya müdafiə edənlərin sayına heç vaxt plan qoyulmayıb. Hesab edirəm ki, hər hansı bir elm sahəsində elmlər doktoru və ya elmlər namizədi olmaq üçün bu sahənin alimləri səni yaxşı tanımalı və qəbul etməlidir. Burada tələsikliyə yol vermək olmaz. Nə qədər ki, bu şuranın sədriyəm sözümlün arxasında deyim. Bu problemlərlə əlaqədar xahiş edənlər, təsir göstərmək istəyənlər də olur. Ancaq mən demişəm rəy müsbət gəlsə, buyursun, müdafiə etsin. Üçüncü əsas işimiz elmi seminarlarla bağlıdır. İnstitutda ənənəvi olaraq hər həftənin üçüncü gününə Ümuminstitut elmi seminarı keçirilir. Bu seminarlarda ölkənin tanınmış alimləri ilə yanaşı, xaricdə yaşayan alimlər elmi məruzələr edirlər. Dördüncü vacib işlərdən biri riyaziyyat və mexanika sahəsində elmi məqalələrin necə hazırlanması və onların nüfuzlu jurnallarda çap olunmasıdır. Son illərdə bu istiqamətdə qazanılmış uğurlar çoxdur.

- Hazırda institutda neçə nəfər əməkdaş çalışır?

- Hazırda institutda 180 nəfər çalışır, onlardan 117 nəfəri elmi işçi, qalanları isə köməkçi heyətə daxildirlər. - **Əməkdaşların əməkhaqları qanədicisi səviyyədədirmi?** - Əməkhaqqı məsələsi ən ciddi problemdir. Məsələn, mənim aylıq əməkhaqqım 1370 manatdır, digərlərinin əməkhaqqı 600-900 manatdır. Professorların maaşı 1000 manata yaxındır. Aydındır ki, bu maaşla heç bir alim ailə dolandıra bilməz, ona görə də onlara qanunvericiliyin tələbinə uyğun olaraq digər müəssisələrdə yarım ştat işləməyə imkan verilir. Onu da qeyd edirəm ki, son bir ildə Elm və Təhsil Nazirliyi çox vacib və müsbət bir qərar qəbul edib. Nüfuzlu beynəlxalq elmi jurnallarda dərc olunan məqalələrə görə alimlərə aylıq mükafatlar verilir. A, B, C kateqoriyalı sistem formalaşmış. A qrupuna düşən alimə ayda 1300 manat, B qrupuna görə isə 1000 manat, C qrupuna görə isə 650 manat əlavə ödəniş edilir. Təbii ki, bu məqalələr nüfuzlu bazalarda yer alan jurnallarda çap olunmalıdır. Bu sahədə institutumuz ilk sıralardadır. Məsələn, son aylarda 30-dan çox əməkdaş bu mükafata layiq görüldü. Nazirliyin bu addımı elmə olan marağı artırıb və alimlərimizin nüfuzlu elmmetrik bazalara daxil olan jurnallarda çap olunmuş məqalələrinin sayı xeyli artıb.

- Elm və Təhsil Nazirliyinin tabeliyinə keçdikdən sonra İnstitutda keyfiyyət baxımından hansı dəyişikliklər olub?

- Elm və Təhsil Nazirliyinin tabeliyinə keçdikdən sonra açıq, keyfiyyət baxımından yuxarıda dediyimdən başqa hələlik ciddi bir dəyişiklik olmayıb. Cənab Prezident optimallaşdırma ilə bağlı sərəncam imzalamışdı. Həmin qərara əsasən Riyaziyyat və Mexanika İnstitutu ilə İdarəetmə Sistemləri İnstitutunun bazasında yeni Riyaziyyat institutu yaradılmalıdır. Bundan sonra Nazirlər Kabinetinin sərəncamı oldu və bu sərəncamın icrası ilə bağlı qərar gözlənilir. Hazırda hamı gözləmə mövqeyindədir. - **Sizcə, elmə ayrılan büdcə niyə azdır?** - Bu suala cavab vermək çox çətinidir. - **Nazir Emin Əmrullayev bu günlərdə deyib ki, indiki problemlər 20 il əvvəl yol verilən nöqsanlarla bağlıdır. Söhbət elm və təhsildəki hansı nöqsanlardan gedir?** Nazir 20 il əvvəlki neqativ hallar deyərəkən, layiq

olmayan şəxslərin elm, təhsil sahəsinə gətirilməsini, diplomların rüsvətlə verilməsini nəzərdə tutur...

- Emin Əmrullayevin "indiki problemlərin səbəbi 20 il əvvəl yol verilən nöqsanlardır" fikri ilə bağlı sualınıza gəlincə, qeyd etmək istəyirəm ki, bu məsələni nazirlə müzakirə etmişik. Dediynə görə, jurnalistlər onun fikrini təhrif ediblər. 20 il əvvəl ölkəmizdə bütün sahələrdə, o cümlədən təhsil sahəsində də çox ciddi problemlər var idi. Azərbaycanda 50-dən çox özəl universitet var idi. O zaman ümummilli lider məni nazir təyin edəndə demişdi ki, bu sahədə nizam-intizam yaratmaq lazımdır. Mənə qədər həmin universitetlər artıq fəaliyyətə başlamışdılar, onlara lisenziya verilmişdi. Amma mənim nazirliyəm dövründə onların sayı 12-yə endirildi. Bu, çox çətin idi. Çünki hər birinin arxasında nüfuzlu və imkanlı şəxslər dayanırdı. Onlara qarşı mübarizə aparmaq asan deyildi, amma biz bu sayı minimuma endirə bildik. Həmin universitetləri bitirənlərin diplomlarının qanunsuz olması ilə bağlı konkret qərar yox idi. Biz qərara gəldik ki, diplom yalnız TQDK-nın yolu ilə qəbul olunan tələbəyə verilsin. O vaxtlar bəzi universitetlər öz-ləri imtahanı tələbə qəbul edirdilər. Eyni zamanda, o dövrdə Qərbi Azərbaycandan təxminən 300 min insan köç etmişdi. Onların içində müəllim də vardı, şagird də. Onların yerləşdirilməsi məsələsi asan deyildi. Həmçinin, Qarabağdan da 700 minə yaxın insan məcburi köçkün düşmüşdü. Hesab edirəm ki, bu gün yaranmış imkanlardan səmərəli istifadə etməli, problemlərin həlli üzərində dayanmalıyıq. Yoxsa keçmişə dönüb, kiminsə günahını axtarmaqla heç nəyə nail olmaq olmaz.

(ardı var)

E.Rüstəmli,

E.Bayməmmədli

Mənbə: AzPolitika.info

Azərbaycan neft və qaz ixracından gəlirini artırır

2025-ci ilin ilk 4 ayı ərzində Azərbaycanın neft-qaz sektoruna daxil olan mallar üzrə ixracının məbləği 7 milyard 716 milyon 70 min dollar təşkil edib.

Bu barədə Marja.az Dövlət Gömrük Komitəsinə istinadən

xəbər verir.

2024-cü ilin ilk 4 ayı ərzində Azərbaycanın neft-qaz sektoruna daxil olan mallar üzrə ixracının məbləği 7 milyard 248 milyon 578 min dollar təşkil etmişdi.

2024-cü ilin 4 ayı ərzində xam

neft ixracının məbləği 4 milyard 364 milyon 590 min dollar, təbii qaz ixracının məbləği 2 milyard 758 milyon 783 min dollar ikən, 2025-ci ilin eyni dövründə xam neft ixracının məbləği 4 milyard 562 milyon 682 min dollar, təbii qaz ixracının məbləği isə 3 milyard 65 milyon 562 min dollar təşkil edib.

Qeyd edək ki, 2025-ci ilin ilk 4 ayında neft və qazdan gəlirlərin artması ixrac miqdarının artırılması ilə bağlıdır. Belə ki, ixrac olunmuş xam neftin miqdarı 2024-cü ilin ilk 4 ayında 6 milyon 928 min 456 ton ikən, 2025-ci ilin ilk 4 ayında 8 milyon 203 min 845 ton təşkil edib. Təbii qaz ixracının miqdarı isə 7 milyard 706 milyon 861 min kub metrədən 8 milyard 160 milyon 30 min kub metrə yüksəlib.

Avropa İttifaqı 2025-ci il üçün iqtisadi artım proqnozlarını azaldıb

ABŞ ilə ticarət gərginliyindən sonra Avropa İttifaqı (Aİ) Komissiyası Avrozonada bu il iqtisadi artım proqnozunu 1,3 faizdən 0,9 faizə, gələn il üçün isə 1,6 faizdən 1,4 faizə endirib.

Avropa İttifaqı (Aİ) Komissiyası "Avropanın İqtisadi Proqnozları - 2025-ci il, Yaz" hesabatını dərc edib.

"Qlobal iqtisadi qeyri-müəyyənlik şəraitində orta artım" başlıqlı hesabatda Avropa İttifaqı (Aİ) iqtisadiyyatının 2025-ci ilə gözlənildiyindən daha güclü əsaslarla başladığı, bu il artımın orta səviyyədə davam edəcəyi, qlobal siyasətdə qeyri-müəyyənlik və ticarət gərginliyinin artmasına baxmayaraq, artımın davam etməsinin gözlənilməli qeyd edilib.

Hesabatda Aİ iqtisadiyyatının 2025-ci ildə 1,1 faiz, 2026-cı

ildə 1,5 faiz, Avrozona iqtisadiyyatının isə 2025-ci ildə 0,9 faiz, 2026-cı ildə isə 1,4 faiz artacağı proqnozlaşdırılıb. Aİ Komissiyasının əvvəlki "payız" hesabatında Aİ-nin 2025-ci ildə 1,5 faiz, 2026-cı ildə 1,8 faiz, Avrozonada isə 2025-ci ildə 1,3 faiz, 2026-cı ildə isə 1,6 faiz artacağı təxmin edilirdi.

Son hesabatla Aİ-nin 2025 və 2026-cı illər üçün artım proqnozları aşağıya doğru yenidən nəzərdən keçirilib. Avrozonanın artım proqnozu da 2025-ci il üçün 0,4 faiz, 2026-cı il üçün isə 0,2 faiz bəndi aşağı salınıb. **"Artım proqnozları əhəmiyyətli dərəcədə aşağıya doğru yenidən nəzərdən keçirilib. Bu, global ticarətin zəifləməsi və ticarət siyasəti ətrafında yüksək qeyri-müəyyənlik ilə bağlıdır"**, - hesabatda deyilir.

Hesabatda Avstriya iqtisadiyyatının bu il 0,3 faiz kiçiləcəyi, Almaniya iqtisadiyyatının artmayacağı, Fransanın 0,6 faiz, İtaliyanın 0,7 faiz, İspaniyanın isə 2,6 faiz artacağı proqnozlaşdırılıb. Gələn il Almaniyanın 1,1 faiz, Fransanın 1,3 faiz, İtaliyanın 0,9 faiz, İspaniyanın isə 2 faiz artacağı proqnozlaşdırılıb.

Hesabatda bu il AB-də inflyasiyanın 2,3 faiz, Avro Bölgəsində isə 2,1 faiz olacağı, 2026-cı ildə isə inflyasiyanın Aİ-də 1,9 faiz, Avro Bölgəsində isə 1,7 faiz olacağı təxmin edilib. Dünyanın ABŞ-nin ticarət siyasətindəki proteksionist dəyişikliyə hazır olmadığı qeyd edilən hesabatda, 2 apreldə açıqlanan tarif artımlarının global iqtisadiyyatda şok dalğalarına səbəb olduğuna diqqət çəkilib.

22 may - 4 iyun 2025-ci il

Bakıda AQEM-in Biznes Şurasının 8-ci Plenar İclası və Biznes Forumu keçirilib

Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin (AQEM) Nazirlər Şurasının qərarına əsasən 2024-2026-cı illərdə Müşavirəyə Azərbaycan sədrlik edir. Azərbaycanın AQEM-ə sədrliyi çərçivəsində bu təşkilatın Biznes Şurasına sədrlik Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) tərəfindən həyata keçirilir.

Mayın 20-də Bakıda KOBİA və AQEM Katibliyinin təşkilatçılığı ilə AQEM-in Biznes Şurasının 8-ci Plenar İclası və 10-cu Biznes Forumu keçirilib.

Hibrid formatda təşkil olunan tədbirlərdə AQEM-ə üzv dövlətlərdən ümumilikdə 250-dən çox rəsmi şəxs və iş adamı iştirak edib. Tədbirlərin məqsədi AQEM-ə üzv dövlətlər arasında sahibkarlıq sahəsində əməkdaşlığı gücləndirmək, xüsusilə kiçik və orta biznesin (KOB) dəstəklənməsi, sərhədlərarası tərəfdaşlıqların qurulması, habelə regionda dayanıqlı, innovativ və inklüziv iqtisadi

artımın təşviqinə yönəlmiş təşəbbüsləri irəliyə aparmaqdır. AQEM-in Biznes Şurasının Plenar İclasında üzv dövlətlərin nümayəndələrinin iştirakı ilə KOB-ların inkişafını təşviq edən əsas məsələlər – KOB-ların rəqəmsallaşdırılması, sənaye əməkdaşlığı, qadın sahibkarlığı, "ağıllı şəhər" təşəbbüsləri və yaşıl transformasiya kimi mövzular üzrə müzakirələr aparılıb.

İclasda AQEM-in Baş katibi, səfir Kayrat Sanbay, AQEM-in Biznes Şurasının sədri və KOBİA-nın İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov çıxış edərək, təşkilatın fəaliyyəti, Azərbaycanın AQEM-ə sədrliyi, AQEM Biznes Şurasının əhəmiyyəti, üzv ölkələr arasında iqtisadi əməkdaşlıq, əlaqələrin genişləndirilməsi imkanları barədə fikirlərini bölüşüblər.

Sonra üzv dövlətlərdən – Qazaxıstan, Rusiya, Tailand, Türkiyə, Çin, Hindistan, Qırğızıstan, Fələstin və Özbəkistanın sənaye və ticarət palatalarının, investisiyaların təşviqi agentliklərinin, sahibkarlıqla bağlı təşkilatlarının nümayəndələri tərəfindən sənaye əməkdaşlığı və KOB-ların qlobal dəyər zəncirində iştirakı, rəqəmsallaşma, AQEM-ə üzv dövlətlər arasında qadın sahibkarlığının inkişafı, KOB-ların yaşıl keçidi, sərhədlərarası ticarət və e-ticarət, KOB-ların investisiyalarını dəstəkləyən institusional çərçivələr mövzularında təqdimatlar keçirilib.

"Azərbaycanda biznesin 99%-ni KOB-lar təşkil edir"

"Azərbaycanda kiçik və orta biznes (KOB) iqtisadiyyatın bel sütunudur, bütün biznesin 99%-ni təşkil edir". Bunu İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA) İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov Bakıda Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri

üzrə Müşavirənin (AQEM) 10-cu Biznes Forumunda bildirib. Onun sözlərinə görə, KOB-lar iş yerlərinin yaradılması və iqtisadi inkişafın təmin edilməsi baxımından mühüm töhfələr verir: "KOBİA xüsusilə bilik və bacarıqlarının, rəqəmsal transformasiya və dayanıqlı inkişaf sahələrində KOB-ların inkişafını dəstək-

ləmək üçün bir neçə təşəbbüs həyata keçirib. Sədrliyimiz dövründə biz praktiki biznes əlaqələrini prioritetləşdiririk, sərhədlərarası tərəfdaşlıqları, ticarətin asanlaşdırılması və bazar genişlənməsi imkanlarını vurğulayırıq ki, bu da AQEM regionundakı KOB-lar üçün ölçülə bilən nəticələr əldə etməyə imkan verəcək".

Azərbaycanın AQEM üzv ölkələrinə ixracı 1.2 milyard ABŞ dollarına çatıb

"2025-ci ilin yalnız ilk rübündə Azərbaycanın AQEM üzv ölkələrinə ixracı 1.2 milyard ABŞ dollarına çatıb, ümumi ticarət dövriyyəimiz isə 4.6 milyard dollar təşkil edib. Bu rəqəmlər iqtisadiyyatlarımız arasında artan qarşılıqlı əlaqənin göstəricisidir".

Bunu Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyinin - AZPROMO-nun icraçı direktoru Yusif Abdullayev Bakıda keçirilən AQEM-in 10-cu Biznes Forumunda çıxışı zamanı deyib.

O bildirib ki, builki tədbir Azərbaycan üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır: "Belə ki, biz 2024-2026-cı illər dövrü üçün CICA Biznes Şurasının Sədrliyini öz üzərimizə götürmüşük. Bu mühüm dönmədə regional əməkdaşlıq və iqtisadi transformasiya baxımından

bu platformaya rəhbərlik etməkdən qürur duyuruq. Azərbaycan CICA-nın missiyasına – etimadın qurulması, sülhün təşviqi və Asiya üzrə əməkdaşlığın dəstəklənməsi baxımından unikal çoxtərəfli forum kimi – xüsusi önəm

verir. Bu çərçivədə iqtisadi dialoq və özəl sektorun inkişafı dayanıqlı tərəqqinin əsas sütunlarına çevrilmişdir. Azərbaycan, AQEM üzv ölkələrinin bir çoxu ilə güclü iqtisadi və siyasi münasibətlərə malikdir. Bu gün burada təmsil olunan ölkələrin bir neçəsi ilə – Mərkəzi Asiyadan Körfəzə, Cənubi Asiyadan Uzaq Şərqə qədər – artıq strateji tərəfdaşlıqlar qurulmuşdur. "Ölkəmizin Avropa və Asiya qovşağında yerləşməsi sayəsində Azərbaycan bu regionları birləşdirən mühüm körpü rolunu oynaya bilər. Biz burada iqtisadi əməkdaşlığın asanlaşdırılması, ortaq rifahın təşviqi və qitə üzrə çoxtərəfli əməkdaşlıq infrastrukturunun gücləndirilməsi üçün aydın imkanlar görürük" - Y.Abdullayev bildirib.

İranın böyük zavodlarına Azərbaycan və Türkiyədən elektrik idxal etmək icazəsi verilib

"İranın böyük sənaye zavodlarının öz ehtiyaclarını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan və Türkiyədən elektirik idxal etməsinə lisenziya verilib".

Bunu İranın TAVANIR şirkətinin icra direktorunun müavini Məhəmməd Allahdad yerli mediaya açıqlamasında deyib. Onun sözlərinə görə, bu addım ölkədə elektrik şəbəkəsinə təzyiqin azaldılması və davamlı enerji təminatı məqsədilə atılıb. Allahdad deyib ki, İranın böyük sənaye zavodları anlaşıma əsasında ölkənin elektrik mübadilə imkanlarından istifadə

edərək, iki ölkədən elektrik idxal edə bilirlər. Bu vasitə ilə elektrik enerjisini təmin edən zavodlar idxal etdiyi elektrik həcmində ölkədə elektrikin idarə olunması proqramlarında güzəştə sahib olacaqlar.

Şirkət rəsmisi bildirib ki, texniki baxımdan qeyd olunan ölkələrdən elektrik idxalı üçün hər hansı problem yoxdur. İran və Türkiyə arasında 500 meqavattlıq elektrik mübadilə xətti mövcuddur.

22 may - 4 iyun 2025-ci il

В Баку состоялся 10-й Деловой форум СВМДА

Назван объем экспорта Азербайджана в страны-члены СВМДА

21 мая в Баку состоялся 10-й Деловой форум Сопределения по взаимодействию и мерам доверия в Азии (СВМДА). В форуме приняли участие Генеральный секретарь СВМДА Кайрат Сарыбай, председатель Правления Агентства развития малого и среднего бизнеса при министерстве экономики Азербайджана (КОВІА) Орхан Мамедов, исполнительный директор Агентства поощрения экспорта и инвестиций Азербайджана – AZPROMO Юсиф Абдуллаев, президент Конфедерации предпринимателей

Азербайджана Мамед Мусаев, советник председателя КОВІА Эльнур Алиев, директор Института Китая и современной Азии РАН, доктор филологических наук Кирилл Бабаев, председатель регионального отделения ОО "Ассоциация деловых женщин Казахстана" Манат Алмашева, председатель Ассоциации развития женского предпринимательства в Азербайджане Сакина Бабаева, президент Ассоциации связи бизнеса, общества и государства Казахстана

Аяжан Утеуова, а также почетный председатель регионального отделения НПО «Ассоциация деловых женщин Казахстана» Айман Исина. Выступивший на форуме Генеральный секретарь Сопределения по взаимодействию и мерам доверия в Азии (СВМДА) Кайрат Сарыбай сказал, что открываются новые возможности для регионального развития и формирования более инклюзивного, цифрового и устойчивого экономического будущего. Мероприятие продолжилось обсуждениями.

Только в первом квартале 2025 года экспорт Азербайджана в страны-члены СВМДА достиг 1,2 миллиарда долларов США, а общий торговый оборот составил 4,6 миллиарда долларов. Эти цифры свидетельствуют о растущем взаимодействии между нашими экономиками. Об этом заявил исполнительный директор Агентства поощрения

экспорта и инвестиций Азербайджана – AZPROMO Юсиф Абдуллаев во время выступления сегодня на 10-м бизнес-форуме СВМДА

в Баку. По его словам, только за прошлый год при поддержке AZPROMO около 70 азербайджанских компаний приняли участие в ряде международных торговых выставок с брендом «Made in Azerbaijan» в Германии, ОАЭ, России, Японии и Китае, в результате чего были подписаны контракты на сумму около 18 миллионов долларов США.

Более 90% рабочих мест, открытых в Азербайджане в 2024 году, созданы частным сектором

В результате целенаправленных мер, осуществляемых в Азербайджане по совершенствованию законодательства, административных процедур в сфере предпринимательства, повышения эффективности механизмов государственной поддержки развития предпринимательства в регионах, информирования предпринимателей и развития деловых связей доля частного сектора в валовом внутреннем продукте составила 83 процента, а в занятости — 78,6 процента. Число активных налогоплательщиков в ст-

ране превысило 700 тысяч. В 2024 году свыше 90 процентов созданных рабочих мест в Азербайджане пришлось на долю частного сектора. Об этом сказал президент Конфедерации предпринимателей Азербайджана Мамед Мусаев во время выступления на 10-м Деловом форуме СВМДА в Баку. Он отметил, что 99 процентов субъектов предпринимательства в стране составляют субъекты малого и среднего бизнеса, и их доля в создании добавленной стоимости, экспорте, занятости и инвестициях с каждым годом продолжает расти.

В то же время в Азербайджане существуют широкие возможности для установления сетевых связей среди женщин-предпринимателей. Хотел бы особо подчеркнуть роль Ассоциации по развитию женского предпринимательства в Азербайджане, созданной при поддержке Конфедерации предпринимателей Азербайджана, в этом направлении. По его словам, экономические модели, основанные на принципах устойчивого развития – «зеленые» технологии, цифровизация и инклюзивность - определяют систему предпринимательства будущего.

"Premium Bank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

“PREMIUM BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
AKTİVLƏR:			
ARMB-də nağd vəsaitlər və qalıqlar	6	132,210	171,176
Digər banklardakı qalıqlar	7	36,890	38,588
İnvestisiya qiymətli kağızları	8	1,055	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	9, 24	448,774	450,147
Əmlak, avadanlıq və istifadə hüququ olan aktivlər	10, 24	8,171	9,872
Qeyri-maddi aktivlər	10	1,604	1,665
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri	23	1,678	1,926
Digər aktivlər	11	6,145	6,108
Cəmi aktivlər		636,527	679,482
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Banklardan və maliyyə təşkilatlarından alınmış kreditlər və depozitlər	12	81,088	78,312
Müştərilərdən alınmış depozitlər	13, 24	378,150	425,149
Digər öhdəliklər	14, 24	12,653	14,364
Cəmi öhdəliklər		471,891	517,825
KAPİTAL:			
Nizamnamə kapitalı	15	154,601	154,601
Bölüşdürülməmiş mənfəət		10,035	7,056
Cəmi kapital		164,636	161,657
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		636,527	679,482

İdarə Heyətinin sədri:

Kamil Lətifov
İdarə Heyətinin sədri

14 aprel 2025-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-69-cu səhifələrdəki qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

Mahir Nəcəfov
İdarə Heyətinin sədrinin müavini/
Baş maliyyə inzibətçisi

14 aprel 2025-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“PREMIUM BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il tarixində başla çatmış il üzrə	31 dekabr 2023-cü il tarixində başla çatmış il üzrə
Faiz gəliri	16, 24	32,578	31,695
Faiz xərci	16, 24	(11,844)	(11,148)
Xalis faiz gəliri	16, 24	20,734	20,547
Maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan kredit zərərçəkliyinin bərpası	22	1,984	2,401
Xalis faiz gəliri		22,718	22,948
Haqq və komissiya gəliri	18	14,295	15,175
Haqq və komissiya xərci	19	(7,453)	(9,353)
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir	17	3,063	2,586
Əməliyyat gəliri		32,623	31,356
İnzibati və ümumi xərclər	21, 24	(16,051)	(18,792)
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	20, 24	(3,056)	(2,655)
Digər gəlirlər, xalis		106	23
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət		13,622	9,932
Mənfəət vergisi xərci	23	(3,587)	(2,876)
İl üzrə xalis mənfəət		10,035	7,056
İl üzrə digər məcmu gəlir		-	-
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		10,035	7,056
Bankın sahiblərinə aid olan, əsas və azaldılmış bir səhm üzrə mənfəət (hər səhm üzrə AZN ilə ifadə olunur)	29	10.00	7.03

İdarə Heyətinin sədri:

Kamil Lətifov
İdarə Heyətinin sədri

14 aprel 2025-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

9-69-cu səhifələrdəki qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edir.

Mahir Nəcəfov
İdarə Heyətinin sədrinin müavini/
Baş maliyyə inzibətçisi

14 aprel 2025-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Mərkəzi Bank tərəfindən "İnteraktiv statistik məlumat bazası" istifadəyə verilib

Mərkəzi Bank tərəfindən ictimaiyyəti əsas statistik göstəricilər və analitik icmalarla operativ qaydada təmin etmək məqsədilə yeni "İnteraktiv statistik məlumat bazası" (Naviqasiya) yaradılıb.

Mərkəzi Bankı yaydığı məlumatda qeyd edilib ki, yeni Naviqasiya sistemi daxili və xarici istifadəçilərin kritik məlumatlara çıxış imkanlarını genişləndirmək məqsədilə 2 dildə (Azərbaycan və İngilis dilləri), funksional və müasir interfeysdə hazırlanıb. Hazırda Naviqasiya ana səhifə və 5 fərqli bölmədən (Makroiqtisadi statistika, Monetar statistika, Maliyyə sektorunun statistikasi, Ödəniş sistemlərinin statistikasi və Xarici sektorun statistikasi) ibarətdir. Hər bir bölmə üzrə məlumat tutumlu lövhələr, qrafiklər və cədvəllər yer almaqdadır. Bununla yanaşı, Naviqasiya sistemində

ana səhifədə xüsusi "Dinamik xəritə" bölməsi yaradılıbdır ki, bu bölmədə hər bir şəhər (rayon) üzrə ən vacib maliyyə göstəricilərini təhlil etmək mümkündür. Bu təşəbbüs elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, proqnozlaşdırma, analitik arayışların hazırlanması və s. kimi məqsədlər üçün məlumat bazası rolunda çıxış edəcəkdir. Növbəti dövrlərdə zərurət olduqca Naviqasiya sisteminin əhatəliliyinin artırılması imkanlarına da baxılacaqdır. "İnteraktiv statistik məlumat bazası" Mərkəzi Bankın rəsmi internet səhifəsində Statistika bölməsinə inteqrasiya edilib.

"AzerGold" QSC-də IE Universiteti tərəfindən dayanıqlı inkişaf mövzusunda təlim keçirilib

"AzerGold" QSC-nin Dayanıqlı inkişaf üzrə tədbirlər planına uyğun olaraq İspaniyanın beynəlxalq nüfuzlu IE Universiteti (Universidad Instituto de Empresa) tərəfindən "Qlobal enerji sistemi, iqlim dəyişmələri və enerji keçidi" mövzusunda əməkdaşlar üçün təlim keçirilib. Ali məktəblərin dünya reytinqində ön pillələrdə qərarlaşan universitetin professoru, enerji keçidi və dayanıqlı inkişaf sahəsində beynəlxalq ekspert Dr. Ana Diaz Vaskesin moderatorluğu ilə keçirilən təlim qlobal enerji sistemində baş verən mühüm transformasiyalar və enerji keçidi prosesindəki son yeniliklər barədə məlumatlılığın artırılması məqsədi daşıyıb.

Təlimdə əvvəlcə 2024-cü il də BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) yüksək səviyyədə ev sahibliyi edən Azərbaycanın iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə tutduğu mövqe, oynadığı rol və verdiyi töhfələrdən bəhs olunub. Daha sonra qlobal enerji sistemində baş verən mühüm transformasiyalar və enerji keçidi prosesindəki son yeniliklərdən danışan professor qlobal enerji sisteminin strukturu, əənəvi və bərpa olunan enerji mənbələri, enerji istehsalı, ötürülməsi və istehlak zənciri barədə məlumat verib. Dr.A.D.Vaskes müxtəlif illərdə karbon qazı emissiyasına görə ön sıralarda

qərarlaşan region və ölkələrin sıralamasını təqdim edib, ayrı-ayrı dövlətlərin iqtisadi artım fonunda karbon qazı izinin azaldılması istiqamətində fəaliyyətlərindən, əldə etdiyi təcrübələrdən danışdı. Professor, həmçinin Azərbaycanın 2030-cu ilədək elektrik enerjisi bərpa olunan enerjinin payının 30%-ə çatdırılması istiqamətində hədəfinə toxunaraq, bu məqsədlə günəş, külək enerjisi kimi bərpaolunan enerji layihələrinə investisiyaların artırılması ilə bağlı çalışmaların iqlim dəyişikliyi ilə mübarizəyə müsbət təsirlərinin olacağını qeyd edib. Təlim sual-cavab sessiyası və mövzu ətrafında müzakirələrə davam edib.

"Bakcell" süni intellekt təlimi təşkil etdi

İnnovasiya və sürət lideri "Bakcell" media nümayəndələrinə "Süni intellektin iş mühitində tətbiqi" mövzusunda növbəti təlim təşkil edib. Ümumdünya Telekomunikasiya və İnformasiya Cəmiyyəti Günü çərçivəsində keçirilən tədbirdə 50-dən çox media nümayəndəsi iştirak edib. Təlimin əsas məqsədi jurnala

listləri süni intellekt sahəsində ən son trendlər ilə tanış etmək, dəyişən dünyada innovasiya və son dövr yeniliklərin mediada tətbiqi ilə bağlı praktik tövsiyələr vermək olub. Təlim zamanı süni intellektin telekommunikasiyada rolu və "Bakcell"-in süni intellekt əsaslı məhsul və xidmətləri ilə bağlı ətraflı məlumat verilib.

Tədbir çərçivəsində iştirakçılar süni intellektin kommunikasiya sahəsində istifadəsinə dair əhatəli biliklər qazanıblar. Bu təşəbbüs "Bakcell"-in innovasiya və süni intellekt strategiyası çərçivəsində rəqəmsal həllərin cəmiyyət üçün faydaya çevrilməsi istiqamətində atdığı ardıcıl və məqsədyönlü addımların növbəti nümunəsidir.

Mərkəzi Gömrük Hospitalının uşaq cərrahiyyəsində ixtisaslaşmış tibbi xidmət göstərilir

Uzman Vüsal Cəfərov, uşaq cərrahı və uşaq uroloqu

Mərkəzi Gömrük Hospitalının Uşaq Cərrahiyyəsi şöbəsində 0-18 yaş arası uşaqlarda geniş spektrli cərrahi müdaxilələr müasir tibbi protokollara uyğun şəkildə həyata keçirilir. Şöbənin əsas fəaliyyət istiqamətlərinə boyun, döş qəfəsi, qarın boşluğu və anadangəlmə uroloji qüsurların cərrahi müalicəsi daxildir. Bölmədə endoskopik və radioloji diaqnostik metodlardan geniş şəkildə istifadə olunur. Bunlara endoskopiya, gastroskopiya, ezofaqoskopiya, bronxoskopiya, kolonoskopiya, həmçinin sistografiya və bağırsaq-qida borusu rentgenoloji müayinələri daxildir.

Uşaq Cərrahiyyəsi şöbəsinin rəi

si, Avropa Uşaq Cərrahları Assosiasiyasının üzvü, uzman uşaq cərrahı Vüsal Cəfərov və uşaq cərrahı Dr.Toğrul Piriye tərəfindən nadir və mürəkkəb anadangəlmə inkişaf qüsurlarının – qida borusu atreziyası, sidik kanalının darlığı, kloaka anomaliyası, bağırsaq atreziyası, omfalosel və sidik kisəsinin ekstrofiyası kimi patologiyaların açıq və laparoskopik üsullarla uğurla müalicəsi həyata keçirilir.

Yenidoğulmuşlarda icra olunan əsas əməliyyat və müalicələr:

- Qida borusu və bağırsaqların atreziyası;
- Anusun atreziyası;
- Qarın içi kistaların cərrahi müalicəsi;
- Böyrəklərin və sidik yollarının anadangəlmə inkişaf qüsurları;
- Sidik kanalının darlığı və epis-padiya;
- Kriptorxizm;
- Ağciyərlərin anadangəlmə kistlik xəstəlikləri;
- Qaraciyər, öd yolları, öd kisəsi, mədəaltı vəzi, dalaq və digər orqanlara aid cərrahi patologiyalar;
- Fəxrlə bildiririk ki, sidik axarının laparoskopik refluks əməliyyatı ölkəmizdə ilk dəfə məhz Mərkəzi Gömrük Hospitalının Uşaq Cərrahiyyəsi şöbəsində uğurla həyata keçirilmişdir.

Şöbə yalnız cərrahi xəstəliklərlə deyil, bəzi uroloji və gastroenteroloji problemlərin də müa-

Dr.Toğrul Piriye, uşaq cərrahı və uşaq uroloqu

licəsində yüksək ixtisaslı tibbi xidmət təqdim edir. Bunlara aşağıdakılar daxildir:

- Xroniki qəbizlik
- Anal fistulalar və abseslər
- Gastroezofageal reflüks xəstəliyi
- Sidik və nəcis qaçıрма problemləri

Mərkəzi Gömrük Hospitalının Uşaq Cərrahiyyəsi şöbəsi valideynlərə və kiçik pasiyentlərə multidissiplinar, keyfiyyətli və etibarlı tibbi xidmət göstərməyi əsas məqsəd olaraq qəbul edir.

Dilarə Zamanova,
Mərkəzi Gömrük
Hospitalının PR mütəxəssisi

Tibbdə PR

Brendin tanınmasının artırılması və ictimai yaddaşda möhkəmləndirilməsi: Tibb sahəsində effektiv yollar

Müasir dövrdə istənilən tibb müəssisəsinin uğuru yalnız göstərdiyi tibbi xidmətin keyfiyyəti ilə deyil, həm də bu xidmətin cəmiyyətə necə təqdim olunması ilə müəyyən olunur. Brendə olan inam və etibarlılıq – müasir PR fəaliyyətində uğurun təməli sünətlərindədir. Xüsusilə səhiyyə sektorunda bu etibar mühüm əhəmiyyət daşıyır. Rəqabətin artdığı bir mühitdə brendin tanınması və ictimai yaddaşda möhkəmləndirilməsi məqsədilə strateji PR alətlərindən istifadə zərurətə çevrilib. Güclü brend imici yaratmaq üçün sistemli, məqsədyönlü və ardıcıl kommunikasiya qurmaq vacibdir.

Rəqəmsal platformalardan güclü istifadə edin

Brend tanıtımında sosial media və veb saytlar mühüm rol oynayır. Facebook, Instagram, YouTube kimi platformalarda planlı və vizual cəhətdən cəlbədicə kontent strategiyası qurmaqla geniş auditoriyaya çatmaq mümkündür. Rəqəmsal alətlər brendi həm tanıdır, həm də interaktiv kommunikasiya üçün şərait yaradır.

Media ilə münasibətlər qurun
Ənənəvi media vasitələri – televiziya, qəzet və onlayn xəbər portalları vasitəsilə müəssisə və ya həkimlər haqqında süjetlər,

müsahibələr və maarifləndirici məqalələr brendin tanınmasında mühüm rol oynayır. İctimai rəyin formalaşmasında medianın gücünü ön plana çəkir və PR

Dilarə Zamanova, Mərkəzi Gömrük Hospitalının PR mütəxəssisi

mütəxəssislərinin medianın dili ilə danışma bacarığını vacib sayır.

Dizayn və vizual kimliyi sabit saxlayın

Loqo, rəng palitrası, şriftlər və ümumi dizayn elementləri brendin vizual yaddaşda qalmasını əhəmiyyətli edir. Vizual ardıcılıq auditoriyada tanışlıq və güvən

hissi yaradır. Dizayn elementlərinin kommunikasiya strategiyasına uyğun olması vacibliyini vurğulayır.

Maarifləndirici PR

kampaniyaları həyata keçirin
Xüsusilə sağlamlıq sahəsində ictimai maarifləndirmə kampaniyaları brendin həm tanınmasını artırır, həm də ictimaiyyətə fayda verir. Məsələn, tibbi günlər çərçivəsində həyata keçirilən müxtəlif tədbirlər vasitəsilə həm maarifləndirici funksiyanı yerinə yetirmək, həm də brendin adını yaddaşlarda möhkəmləndirmək mümkündür.

Müsbət reputasiyanı qoruyun və böhranları peşəkar idarə edin
İctimai yaddaşda brendin mövqeyini qorumaq üçün baş verə biləcək böhranlara hazırlıqlı olmaq və düzgün kommunikasiya aparmaq vacibdir. Brendin tanınmasının artırılması və ictimai yaddaşda möhkəmləndirilməsi uzunmüddətli və strateji yanaşma tələb edən bir prosesdir. Tibb sahəsində bu yanaşma yalnız reklamlarla deyil, effektiv PR, hekayəçilik, media əlaqələri və rəqəmsal kommunikasiya vasitəsilə həyata keçirilə bilər. Unutmayaq ki, güclü brend sadəcə tanınan deyil – etibar olunan və yadda qalan brenddir. (davamı gələn sayımızda)

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Akademik Ziyad Səmədzadə Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinin rektoru İlham Mədətova qardaşı
İLQAR MƏDƏTOVUN
vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqı və "İqtisadiyyat" qəzetinin kollektivi Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinin rektoru İlham Mədətova qardaşı
İLQAR MƏDƏTOVUN
vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Təsisçi:

Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ

Baş redaktor:

Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:

Ziyad Səmədzadə, Ayten Səmədzadə, Elşən Hacızadə, Ədalət Muradov, Bəyalı Ataşov, Vahid Novruzov, Rəşul Balayev, Süleyman Qasimov, Zahid Məmmədov, Elşad Səmədzadə, Qüdrət Kərimov, Məhiş Əhmədov, Aydın Hüseynov, Abbas Əliyev

www.iqtisadiyyat.com

Redaksiyanın ünvanı:

Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnmiş, "Azərmedia" MMC mətbəxində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 1500